

5

විදේශීය අංශයේ ප්‍රවණතා

කො

විඩි-19 වසංගතයේ ව්‍යාප්තියත් සමඟ 2020 වසරේ පළමු භාගයේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය අංශය සැලකිය යුතු බලපෑමකට ලක් විය. කෙසේ වෙතත්, අත්‍යවශ්‍ය නොවන භාණ්ඩ ආනයන හා රටින් පිටතට සිදු කරන ඇතැම්

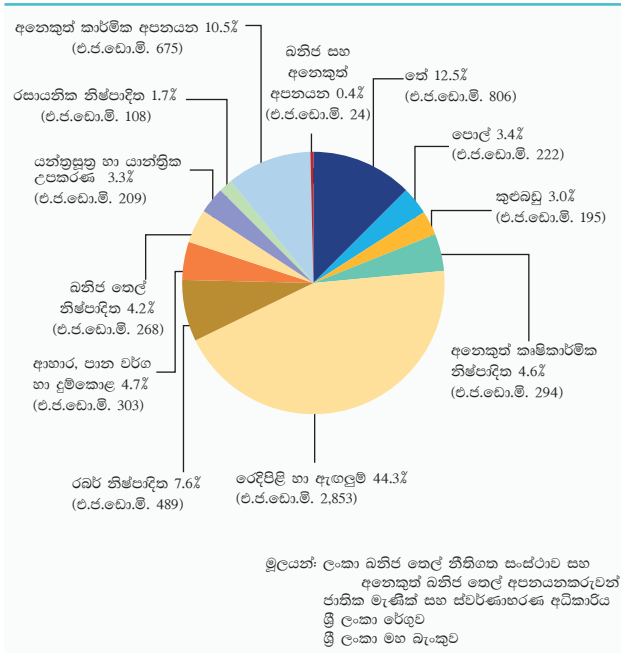
විදේශ විනිමය ගෙවීම් සීමා කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සහ රජය විසින් කඩිනමින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග මෙන්ම, බනිජ තෙල් ආනයන වියදම් අඩු වීම සහ මෑත මාස කිහිපයේ දී විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ ඉහළ යෑම විදේශීය අංශය වෙත වූ පීඩනය පාලනය කිරීම සඳහා බොහෝ දුරට දායක විය. ගෝලීය ඉල්ලුම දුර්වල වීමත්, 2020 වසරේ මාර්තු සිට මැයි දක්වා සමාජ හා ආර්ථික කටයුතු සීමා කර පැවති කාලපරිච්ඡේදය තුළ දේශීය හා ගෝලීය සැපයුම් කටයුතුවලට බාධා ඇති වීමත් සමඟ පහත වැටුණු භාණ්ඩ අපනයන, ඉන් පසුව අඛණ්ඩව යථා තත්ත්වයට පත් වෙමින් කොවිඩි-19 වසංගතයට පෙර පැවති මට්ටමට ළඟා විය. බොහෝ අත්‍යවශ්‍ය නොවන ආනයන සඳහා නියාමන සීමාවන් පැනවීමත්, ගෝලීය ඉන්ධන මිල අඩු වීමත් සමඟ භාණ්ඩ ආනයනය සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. ලෝකයේ වෙනත් රටවල් මෙන්ම ශ්‍රී ලංකාව ද, 2020 වසරේ මාර්තු මාසයේ අග සිට විදේශීය සංචාරකයින් සඳහා විවෘත නොකිරිණි. 2020 වසරේ දෙවන කාර්තුවේ දී විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ ද පහළ ගිය නමුත්, 2020 වසරේ ජූනි මාසයේ සිට යථා තත්ත්වයට පත් වෙමින් වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත සැලකිය යුතු වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. මූල්‍ය ගිණුම සැලකූ විට, කොවිඩි-19 වසංගතය හේතුවෙන් ගෝලීය මූල්‍ය වෙළඳපොළවල ඇති වූ කැලඹීම හමුවේ රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් වෙළඳපොළ සහ කොළඹ කොටස් වෙළඳපොළ වෙතින් විදේශීය ගලායාම් නිරීක්ෂණය විය. ගෝලීය වශයෙන් අවිනිශ්චිතතාවන් ඉහළ යෑමත් සමඟ, වසරේ පළමු භාගයේ දී විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලැබීම් සීමා විය. කොවිඩි-19 වසංගතය පැතිරුණු මුල්ම කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී සමාජ හා ආර්ථික කටයුතු සීමා කිරීමෙන් විනිමය අනුපාතිකය සැලකිය යුතු පීඩනයකට ලක් වුව ද, විදේශ විනිමය ගෙවීම් සීමා කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සහ රජය විසින් ගනු ලැබූ කඩිනම් පියවර, කෙටි කාලයක් තුළ ශ්‍රී ලංකා රුපියල යථා තත්ත්වයට පත්වීමටත්, ඉන් පසුව ස්ථාවර වීමටත් උපකාරී විය. මේ හේතුවෙන්, දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ තුළ විදේශ විනිමය ද්‍රවශීලතාව වර්ධනය වීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට ශුද්ධ පදනම මත විදේශ විනිමය අවශෝෂණය කර ගැනීමට හැකි විය. කොවිඩි-19 වසංගත තත්ත්වය හා ස්වෛරීත්ව ශ්‍රේණිගත කිරීම් පහත හෙලිම් මගින් ඇති කරන ලද නව ගැටළු සහ අභියෝග හමුවේ වුව ද, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සහ රජය විසින් රටේ විදේශීය ණය සේවාකරණය නියමිත පරිදි අඛණ්ඩව සිදු කරන ලදී. විදේශීය ආයෝජන ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා රජය විසින් නව ක්‍රියාමාර්ග හඳුන්වා දෙන අතරතුර කෙටි හා මැදි කාලීනව අඛණ්ඩව විදේශීය මූල්‍යන අවස්ථා තහවුරු කර ගැනීමට ප්‍රයත්න දැරීම සමඟ ඉදිරි කාලය තුළ දී ආයෝජකයින්ගේ විශ්වාසය වැඩිදියුණු වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

භාණ්ඩ වෙළඳාම සහ වෙළඳ ශේෂය

• 2020 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වූ මාස අටක කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී වෙළඳ ගිණුමේ හිඟය 2019 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදය හා සැසඳීමේ දී එ.ජ. ඩොලර් බිලියනයකට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයකින් අඩු විය. 2020 වසරේ ජනවාරි සිට අගෝස්තු දක්වා කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී 2019 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව අපනයන මෙන්ම ආනයන ද පහත වැටුණු නමුත්, ආනයනවල පහත වැටීම අපනයන පහළ යෑම අහිඛවා යෑම වෙළඳ හිඟය අඩු වීමට හේතු විය. මෙම කාලපරිච්ඡේද දෙක අතර ආනයන වියදමෙහි අඩු වීම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 2,628ක් වූ අතර, අපනයන ආදායමෙහි අඩු වීම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,585ක් විය. මේ අනුව, සලකා බලනු ලබන කාලපරිච්ඡේද තුළ දී වෙළඳ හිඟය 2019 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 4,855ට සාපේක්ෂව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 3,812ක් දක්වා අඩු විය.

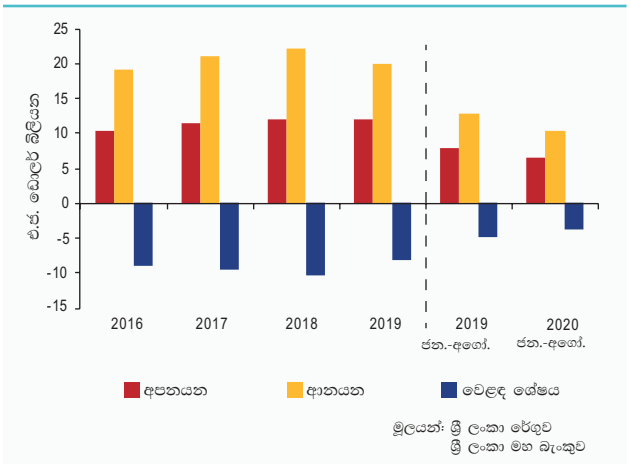
• 2020 වසරේ අප්‍රේල් මාසයේ දී වෙළඳ භාණ්ඩ අපනයන ආදායම කැපී පෙනෙන ලෙස අඩු වීමෙන් පසුව වසංගතය පැතිරීමට පෙර තිබූ තත්ත්වය දක්වා යථා තත්ත්වයට පත් විය. 2020 වසරේ ජනවාරි සිට අගෝස්තු දක්වා කාලපරිච්ඡේදය තුළ සමස්ත අපනයන ආදායම 2019 වසරේ අදාළ කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 8,030ට සාපේක්ෂව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 6,445ක් දක්වා සියයට 19.7කින් අඩු විය. රට තුළ සමාජ හා ආර්ථික කටයුතු සීමා කර පැවති කාලයේ දී දේශීය භාණ්ඩ

**5.2 රූප සටහන
අපනයන සංයුතිය (2020 ජන.-අගෝ.)**

නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියට හා වෙළඳාම ආශ්‍රිත සේවාවන්ට බාධා පැමිණීම සහ කොවිඩ්-19 වසංගත තත්ත්වය හේතුවෙන් දේශීය සහ ගෝලීය ඉල්ලුම් සහ සැපයුම් දාමයන්ට ඇති වූ බාධා අපනයන ආදායමෙහි මෙම අඩු වීමට හේතු විය. අපනයන අඩු වීම සඳහා සියලු ප්‍රධාන අපනයන කාණ්ඩ දායක වුව ද, රෙදිපිලි හා ඇඟලුම්, තේ සහ රබර් නිෂ්පාදිත අපනයන ඒ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. කෙසේ වෙතත්, සලකා බැලෙන කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී පෞද්ගලික සනීපාරක්ෂක උපකරණ සහ සුළු කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදිත යන උප කාණ්ඩ දෙකෙහි අපනයන සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය.

**5.1 රූප සටහන
විදේශ වෙළඳාමේ ක්‍රියාකාරීත්වය**

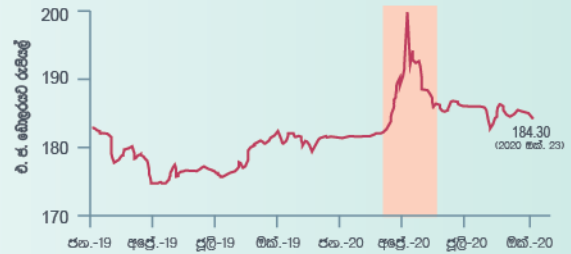
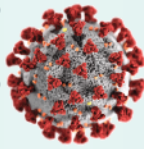
• සමස්ත අපනයනවලින් සියයට 76ක් පමණ වන කාර්මික අපනයන ආදායම 2020 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වූ මාස අට තුළ දී පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 4,905ක් දක්වා සියයට 22.5කින් පහත වැටුණි. රෙදිපිලි හා ඇඟලුම් අපනයන ආදායම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 2,853ක් දක්වා සියයට 23.6කින් පහත වැටීම කාර්මික අපනයන ආදායම පහත වැටීම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් දායක විය. මීට අමතරව, 2020 වසරේ ජනවාරි සිට අගෝස්තු දක්වා කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී රබර් නිෂ්පාදිත අපනයන ආදායම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 489ක් දක්වා සියයට 17.3කින් පහත වැටුණි.

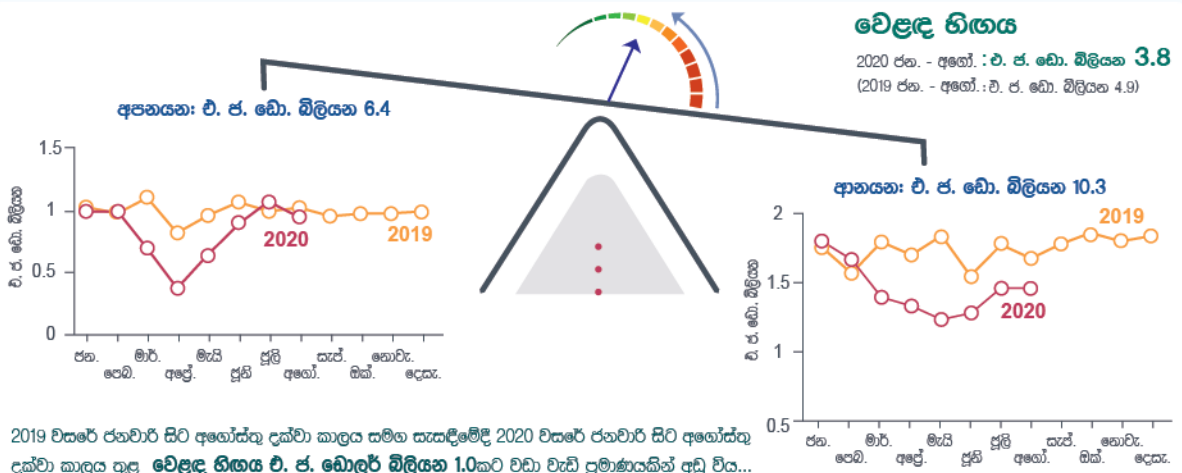
5.3 රූප සටහන
විදේශීය අංශයේ ක්‍රියාකාරීත්වය

2020 වසරේ මාර්තු සහ අප්‍රේල් මාසවල දී ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය අංශය සැලකිය යුතු බලපෑමකට ලක් විය:

- ඉල්ලුම් සහ සැපයුම් දාමයන්ට සිදු වූ බාධාවන් සමඟ අපනයන ආදායම් සහ ආනයන වියදම් විශාල වශයෙන් අඩු වීම
- ඇතැම් සංක්‍රමණික ශ්‍රමිකයන් තාවකාලිකව පැමිණීමත් සමඟ විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ අඩු වීම
- අප්‍රේල් මාසයේ සිට සංචාරක පැමිණීම් තොමැති වීම
- සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක මූල්‍ය ගෙවීම් සිදු කිරීම
- විනිමය අනුපාතිකය විශාල විචලනයකට ලක් වීම

කෙසේ වෙතත්, තෝරාගත් වශයෙන් බහිෂ් කෙරුණු පහළ යෑම් සහ විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ ඉහළ යෑම් මෙන් ම, අත්‍යවශ්‍ය නොවන ආනයන සහ මූල්‍ය ගෙවීම් සීමා කිරීම් සඳහා හඳුනාගත් ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග විදේශීය අංශය ස්ථාවර වීම සඳහා විශාල වශයෙන් දායක විය...

සේවා ගිණුමේ සහ ද්විතියික ආදායම් ගිණුමේ අතිරික්තයන් අඩු වූ අතර, ප්‍රාථමික ආදායම් ගිණුමේ හිඟය පහළ ගියේය...

සේවා ගිණුම (ඉදිරි)

2020 ජූලි කාලය: ව.ජ.බෙ.බිලියන 901
(2019 ජූලි කාලය: ව.ජ.බෙ.බිලියන 1,545)

<p>සංචාරක ඉපයීම්</p> <p>ව.ජ.බෙ.බිලියන 1.0 ජන. - මාර්. 2020 අප්‍රේ. - සැප්. 2020</p>	<p>ප්‍රවාහන තොරතුරු තාක්ෂණය/විකාසය ක්‍රියාවලි බාහිර මූල්‍ය වෙත පැවරීම</p> <p>ව.ජ.බෙ.බිලියන 0.8 ජන. - ජූනි 2020</p>	<p>ව.ජ.බෙ.බිලියන 0.0 ජන. - මාර්. 2020</p>	<p>ව.ජ.බෙ.බිලියන 0.5 ජන. - ජූනි 2020</p>
--	---	---	--

ප්‍රාථමික ආදායම් ගිණුමේ හිඟය

2020 ජූලි කාලය: ව.ජ.බෙ.බිලියන 1.0
(2019 ජූලි කාලය: ව.ජ.බෙ.බිලියන 1.1)

දළ නිල සංචිත

ව.ජ.බෙ.බිලියන 6.7
(2020 සැප්. අවසානයට)

ව.ජ.බෙ.බිලියන 7.6
(2019 දෙසැ. අවසානයට)

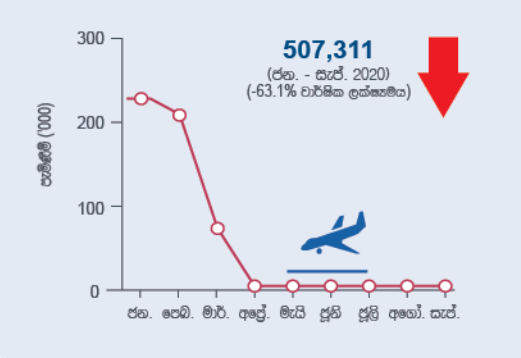
විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ
(වාර්ෂික ලක්ෂණික වර්ධනය)

6.0 (ජන. - පෙබ.)   20.3 (ජූනි - සැප්.)

-23.0

ව.ජ.බෙ.බිලියන 5.0
(ජන. - සැප්. 2020)
(2.4% වාර්ෂික ලක්ෂණික)

...සංචාරක අංශය කොවිඩ්-19 වසංගතය හේතුවෙන් දැඩි බලපෑමකට ලක්විය.

2020 වසරේ ජූලි කාලයේදී මූල්‍ය ගිණුම වෙත ලැබීම් මත්දාමී විය.

- රාජ්‍ය ණය: ව.ජ.බෙ.බිලියන 1.1
- රාජ්‍ය ණය: ව.ජ.බෙ.බිලියන 1.0
- රාජ්‍ය ඉල්ලුම (ඉදිරි): ව.ජ.බෙ.බිලියන 0.5
- සංචාරක ඉපයීම්: ව.ජ.බෙ.බිලියන 1.7

ශ්‍රී ලංකාවේ ඇඟලුම් සහ රබර් නිෂ්පාදිත අපනයන සඳහා ප්‍රධාන වෙළඳපොළ වන ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය සහ යුරෝපා සංගමයේ රටවල් කොවිඩ්-19 වසංගත තත්ත්වය හේතුවෙන් දැඩි ලෙස බලපෑමට ලක් විය. කෙසේ වුව ද, මුහුණු ආවරණ, ශල්‍ය හා අනෙකුත් අත්වැසුම් වැනි පෞද්ගලික සනීපාරක්ෂක උපකරණ සඳහා වූ ඉල්ලුම ඉහළ යෑම සහ ඉන්දියාව සහ බංග්ලාදේශය වැනි කොවිඩ්-19 වසංගත තත්ත්වයෙන් බලපෑමට ලක් වූ කලාපීය සැපයුම්කරුවන් වෙතින් අපනයන ඇණවුම් ශ්‍රී ලංකාව වෙත යොමු වීමත් සමඟ 2020 වසරේ අප්‍රේල් මාසයේ දී සැලකිය යුතු ලෙස පහත වැටුණු රෙදිපිළි හා ඇඟලුම් සහ රබර් නිෂ්පාදිත අපනයන ආදායම, එතැන් සිට බොහෝදුරට යථා තත්ත්වයට පත් විය. ජ්‍යෙෂ්ඨ හා ඒ ආශ්‍රිත නිෂ්පාදිත (ප්‍රධාන වශයෙන් ජ්‍යෙෂ්ඨ ඇඳුම් උපාංග) හැර කාර්මික අපනයන යටතේ වර්ග කර ඇති අනෙකුත් සියලුම උප කාණ්ඩවල අපනයන ආදායම ද සලකා බලනු ලබන කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී 2019 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව පහත වැටුණි.

- සමස්ත අපනයනවලින් සියයට 24ක් පමණ වන කෘෂිකාර්මික අපනයන ආදායම 2020 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වූ මාස අට තුළ දී පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,516ක් දක්වා සියයට 9.1කින් පහත වැටුණි. කෙසේ වුව ද, කෘෂිකාර්මික අපනයන 2020 වසරේ මාර්තු සහ අප්‍රේල් මාසවල වාර්තා වූ පහළ අගයන්හි සිට යම් පමණ දුරකට යථා තත්ත්වයට පත් විය. කෘෂිකාර්මික අපනයන ආදායම යථා තත්ත්වයට පත් වීම සඳහා තේ, පොල්, කුළුබඩු සහ සුළු කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදිත අපනයන ආදායම ඉහළ යෑම ප්‍රධාන වශයෙන් දායක විය. සමස්තයක් ලෙස, 2020 වසරේ ජනවාරි සිට අගෝස්තු දක්වා කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව තේ අපනයන පරිමාව සහ අපනයන මිලෙහි සාමාන්‍යය, පිළිවෙළින්, සියයට 11.3කින් සහ සියයට 0.8කින් පහත වැටීම සමඟ තේ අපනයන ආදායම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 806ක් දක්වා සියයට 12.0කින් පහත වැටුණි. ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය ඇතුළු ප්‍රධාන අපනයන ගමනාන්ත වෙතින් වූ ඉල්ලුම පහළ යෑම හේතුවෙන් මුහුදු ආහාර අපනයන ආදායම මෙම මාස අටක කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 133ක් දක්වා සියයට 27.8කින් පහත වැටුණි. සලකා බලනු ලබන කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී පොල්

අපනයන ආදායම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 222ක් දක්වා සියයට 4.6කින් පහත වැටුණු අතර, ඒ සඳහා පොල් මද ආශ්‍රිත සහ පොල් මද ආශ්‍රිත නොවන නිෂ්පාදිත යන දෙඅංශයේම අපනයනවල දුර්වල ක්‍රියාකාරිත්වය හේතු විය. කෙසේ වෙතත්, කාර්මික අපනයන යටතේ වර්ග කර ඇති දියර පොල් කිරි සහ පොල් ක්‍රීම් අපනයන ආදායම 2020 වසරේ ජනවාරි සිට අගෝස්තු දක්වා කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව කැපී පෙනෙන ලෙස ඉහළ ගියේය. කුරුඳු අපනයන ආදායම ඉහළ ගිය ද, ප්‍රධාන වශයෙන් කරාබු නැටි, සාදික්කා සහ වසාවාසි අපනයන පරිමා අඩු වීම හේතුවෙන් කුළුබඩු අපනයන ආදායම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 195ක් දක්වා සියයට 4.4කින් පහත වැටුණි. මීට ප්‍රතිවිරුද්ධව, 2020 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වන මාස අට තුළ දී 2019 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව සුළු කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදිත අපනයන ආදායම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 100ක් දක්වා සියයට 43.2කින් කැපී පෙනෙන ලෙස ඉහළ ගිය අතර, ඒ සඳහා ඉන්දු-ශ්‍රී ලංකා නිදහස් වෙළඳ ගිවිසුම යටතේ ඉන්දියාවට පුවක් අපනයන කිරීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය.

- 2020 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වන මාස අට තුළ දී බනිජ අපනයන ආදායම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 14ක් දක්වා සියයට 33.1කින් පහත වැටුණි. මෙම කාණ්ඩය යටතේ වර්ග කර ඇති ලෝපස්, ලෝබොර හා අළු අපනයන ආදායම කැපී පෙනෙන ලෙස පහත වැටුණි.
- 2020 වසරේ ජනවාරි සිට අගෝස්තු දක්වා වූ කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී ආනයන වියදම සැලකිය යුතු ලෙස පහත වැටුණු අතර, ඒ සඳහා 2020 වසරේ මාර්තු මාසයේ සිට අත්‍යවශ්‍ය නොවන භාණ්ඩ ආනයනය සීමා කිරීම සඳහා ක්‍රියාත්මක කරන ලද ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග හා ඉන්ධන සහ රෙදිපිළි හා රෙදිපිළි උපාංග ආනයන වියදම පහත වැටීම හේතු විය. 2020 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වන මාස අට තුළ දී ආනයන වියදම 2019 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයේ වාර්තා කළ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 12,886ට සාපේක්ෂව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 10,257ක් දක්වා සියයට 20.4කින් පහත වැටුණි. කොවිඩ්-19 වසංගත තත්ත්වය පැතිරීමත් සමඟ විනිමය අනුපාතිකය මත ඇති වන පීඩනය අඩු කිරීම සහ මූල්‍ය වෙළඳපොළ තුළ ඇති විය හැකි

නොසන්සුන්කාරීත්වය වැළැක්වීම සඳහා රජය සහ මහ බැංකුව විසින් 2020 වසරේ මාර්තු මාසයේ සිට තෝරාගත් භාණ්ඩ ආනයනය කිරීම තාවකාලිකව නැවැත්වීම ඇතුළුව කඩිනම් ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් ගන්නා ලදී. මීට අමතරව, ගෝලීය වශයෙන් බොර තෙල් මිල ගණන් පහත වැටීම සහ සැපයුම් සහ ඉල්ලුම් දාම සඳහා බාධා ඇති වීම තුළින් රෙදිපිළි හා රෙදිපිළි උපාංග ආනයන පහත වැටීම ද ආනයන වියදම අඩුවීම සඳහා හේතු විය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, සියලුම ප්‍රධාන කාණ්ඩවල ආනයන කැපී පෙනෙන ලෙස පහත වැටුණි. මේ අතර, ඉන්ධන වියදම බැහැර කළ පසු ආනයන වියදම 2019 වසරේ ජනවාරි සිට අගෝස්තු මාසය දක්වා වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 10,309ට සාපේක්ෂව 2020 වසරේ සලකා බලනු ලබන කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 8,566ක් දක්වා සියයට 16.9කින් පහත වැටුණි.

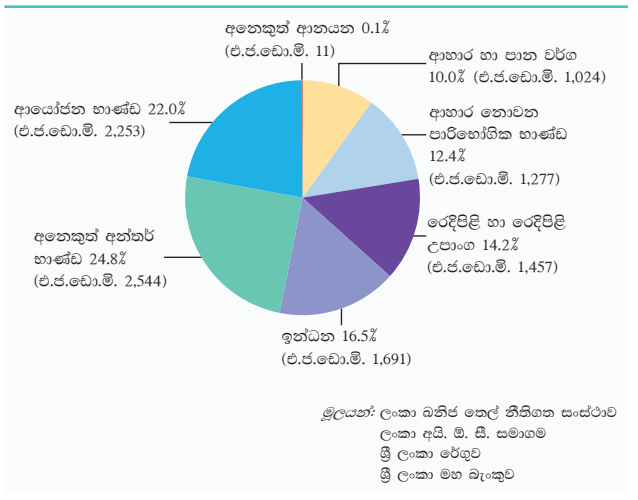
- සමස්ත ආනයනවලින් සියයට 55ක් පමණ වන අන්තර් භාණ්ඩ ආනයන වියදම 2020 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසාන වන මාස අට තුළ දී පහත වැටුණු අතර, බොහෝ උප කාණ්ඩවල ආනයන වියදම් පහත වැටීම ඒ සඳහා හේතු විය. මේ අනුව, සලකා බලනු ලබන කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී අන්තර් භාණ්ඩ ආනයන වියදම පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 5,692ක් දක්වා සියයට 22.9කින් පහත වැටුණි. 2020 වසරේ ජනවාරි සිට අගෝස්තු දක්වා වූ කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී ඉන්ධන ආනයන වියදම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,691ක් දක්වා සියයට 34.4කින් පහත වැටුණු අතර, මේ සඳහා ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළෙහි බනිජ තෙල් මිල ගණන් පහළ මට්ටමක පැවතීමත් ආනයන පරිමාව පහත වැටීමත් සමඟ බොරතෙල් සහ පිරිපහදු කළ බනිජ තෙල් ආනයන වියදම පහත වැටීම හේතු විය. 2020 වසරේ ජනවාරි සිට අගෝස්තු මාසය දක්වා කාලය තුළ ආනයනික බොරතෙල් බැරලයක මිලෙහි සාමාන්‍යය 2019 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් 69.13 සිට එ.ජ. ඩොලර් 45.53 දක්වා පහත වැටුණි. කෙසේ වෙතත්, ආනයන පරිමාව ඉහළ යෑම හේතුවෙන් මෙම කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී ගල් අඟුරු ආනයන වියදම ඉහළ ගියේය. රෙදිපිළි හා ඇඟලුම් අපනයන සඳහා ඉල්ලුම අඩු වීම සහ සැපයුම් දාම වෙත බාධා පැමිණීම හේතුවෙන් රෙදිපිළි හා රෙදිපිළි උපාංග ආනයන වියදම 2020 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වන මාස අට තුළ දී

2019 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,457ක් දක්වා සියයට 22.4කින් පහත වැටුණි. මීට අමතරව, කොවිඩ්-19 වසංගත තත්ත්වය හේතුවෙන් ආර්ථික කටයුතු මන්දගාමී වීම සහ ආනයන සීමා කිරීම්වල බලපෑම් පිළිබිඹු කරමින් සලකා බලනු ලබන කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී මූල ලෝහ, ජ්වයාමක හා ඒ ආශ්‍රිත නිෂ්පාදිත සහ රථවාහන හා යන්ත්‍රසූත්‍ර කොටස් ආනයනය පහත වැටුණි. කෙසේ වෙතත්, මෙම කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී තිරිඟු හා ඉරිඟු, ආහාර සැකසුම් (ප්‍රධාන වශයෙන් පාම් තෙල්), සකස් නොකළ දුම්කොළ සහ කෘෂිකාර්මික යෙදවුම් (ප්‍රධාන වශයෙන් සත්ත්ව ආහාර) ආනයන වියදම් ඉහළ ගියේය.

- 2020 වසරේ ජනවාරි සිට අගෝස්තු දක්වා කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී සියලුම ප්‍රධාන කාණ්ඩවල ආනයන පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව පහළ යෑම හේතුවෙන් ආයෝජන භාණ්ඩ ආනයන වියදම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 2,253ක් දක්වා සියයට 24.9කින් කැපී පෙනෙන ලෙස පහත වැටුණි. ආයෝජන භාණ්ඩ ආනයන වියදම පහත වැටීම මගින් වසංගතය ව්‍යාප්ත වූ කාලයේ ආර්ථික කටයුතු මන්දගාමී වීම සහ රජය මගින් ආනයන සීමා කිරීම සඳහා ගනු ලැබූ ක්‍රියාමාර්ගවල බලපෑම පිළිබිඹු වේ. ඉංජිනේරු උපකරණ, විදුලි සන්දේශ මෙවලම් සහ වෛද්‍ය හා රසායනාගාර උපකරණ ආනයන පහත වැටීම පිළිබිඹු කරමින් යන්ත්‍රසූත්‍ර හා උපකරණ ආනයන වියදම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,325ක් දක්වා සියයට 17.7කින් පහත වැටුණි. යකඩ හා වානේ හා ඒ ආශ්‍රිත උපාංග සහ සිමෙන්ති ආනයන පහත වැටීමත්

5.4 රජ සටහන
ආනයන සංයුතිය (2020 ජන.-අගෝ.)

සමඟ ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය ආනයන වියදම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 671ක් දක්වා සියයට 33.3කින් පහත වැටුණි. ටැංකි, බඩුසර්, ත්‍රී රෝද රථ සහ කැබ් රථ වැනි වාණිජ කටයුතු සඳහා යොදා ගනු ලබන රථවාහන ආනයන පහත වැටීමත් සමඟ ප්‍රවාහන උපකරණ ආනයන වියදම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 255ක් දක්වා සියයට 32.8කින් පහත වැටුණි. මීට ප්‍රතිවිරුද්ධව, සලකා බලනු ලබන කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව යන්ත්‍රසූත්‍ර හා උපකරණ කොටස්, යන්ත්‍රසූත්‍ර හා යාන්ත්‍රික උපකරණ, ටර්බයින්, බනිජ නිෂ්පාදිත (ප්‍රධාන වශයෙන් ඇස්බ්ලේටෝස්) සහ දුම්රිය සම්බන්ධ උපකරණ ආනයන වියදම ඉහළ ගියේය.

- 2020 වසරේ ජනවාරි සිට අගෝස්තු මාසය දක්වා වූ කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයන වියදම පහත වැටුණු අතර, ආහාර හා පාන වර්ග ආනයන වියදම ඉහළ ගිය ද, ආහාර නොවන පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයන වියදම පහත වැටීම ඒ සඳහා හේතු විය. ඒ අනුව, 2020 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වන මාස අට තුළ දී සමස්ත පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයන වියදම 2019 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයේ දී වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 2,499ට සාපේක්ෂව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 2,300ක් දක්වා සියයට 8.0කින් පහත වැටුණි. ආහාර නොවන පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයන වියදම පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,277ක් දක්වා සියයට 19.3කින් පහත වැටුණු අතර, ඒ සඳහා පෞද්ගලික භාවිතය සඳහා යොදා ගැනෙන රථවාහන ආනයනය පහත වැටීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. සියලුම

පෞද්ගලික රථ වාහන කාණ්ඩවල ආනයන වියදම පහත වැටීමත් සමඟ 2020 වසරේ ජනවාරි සිට අගෝස්තු දක්වා කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී පෞද්ගලික රථවාහන ආනයන වියදම පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 281ක් දක්වා සියයට 43.4කින් පහත වැටුණි. 2020 වසරේ මාර්තු මාසයේ සිට පැනවූ ආනයන සීමාකිරීම්වල බලපෑම පිළිබිඹු කරමින් බෙහෙත් හා ඖෂධීය නිෂ්පාදිත සහ විදුලි සන්දේශ මෙවලම් (ප්‍රධාන වශයෙන් ජංගම දුරකථන) හැර අනෙකුත් සියලුම කාණ්ඩවල ආහාර නොවන පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයන වියදම සලකා බලනු ලබන කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී පහත වැටුණි. 2020 වසරේ ජනවාරි සිට අගෝස්තු දක්වා කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී ආහාර හා පාන වර්ග ආනයන වියදම පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,024ක් දක්වා සියයට 11.6කින් ඉහළ ගිය අතර, ඒ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් එළවළු (ප්‍රධාන වශයෙන් ලොකු එෂුණු, පරිප්පු, අර්තාපල්), සීනි, තෙල් හා මේද වර්ග (ප්‍රධාන වශයෙන් පොල්තෙල්) කුළුබඩු (ප්‍රධාන වශයෙන් මිරිස්) සහ කිරි නිෂ්පාදිත (ප්‍රධාන වශයෙන් කිරිපිටි) ආනයන වියදම ඉහළ යෑම හේතු විය. කෙසේ වෙතත්, පාන වර්ග (ප්‍රධාන වශයෙන් මත්පැන්) සහ පලතුරු (ප්‍රධාන වශයෙන් ඇපල් හා මිදි) ආනයන වියදම සලකා බලනු ලබන කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී පහත වැටුණි.

- අත්‍යවශ්‍ය නොවන භාණ්ඩ ආනයනය මත සීමා පැනවීම විනිමය අනුපාතිකය සහ ගෙවුම් ශේෂය මත පීඩනය අඩු කිරීම සඳහා විශාල වශයෙන් දායක විය. 2020 වසරේ අප්‍රේල් සිට අගෝස්තු දක්වා

සංඛ්‍යා සටහන 5.1
ආනයන වියදම සීමා කිරීම සඳහා ගනු ලැබූ ක්‍රියාමාර්ගවල බලපෑම

එ.ජ. ඩොලර් මිලියන

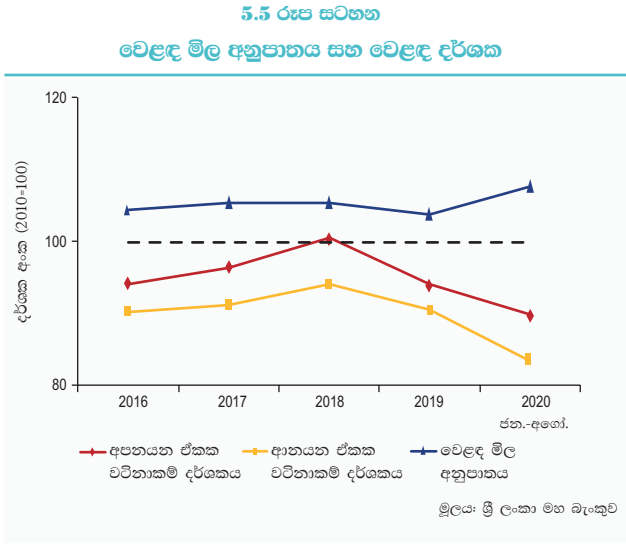
අයිතමය	2020 අප්‍රේල් - අගෝස්තු කාලපරිච්ඡේදයේ දී පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව අගයන් වල වෙනස					
	මුළු ආනයන	ආනයන සීමා කිරීම් සහිත අයිතම				ආනයන සීමා කිරීම් රහිත අයිතම
		තාවකාලිකව අත්හිටුවීම	අනිවාර්ය ණය අවශ්‍යතාවය	ආනයන බලපත්‍ර අවශ්‍යතාවය	මුළු එකතුව	
පාරිභෝගික භාණ්ඩ	-252.7	-266.0	-41.4	1.4	-305.9	53.2
ආහාර හා පාන වර්ග	15.0	-7.6	15.2	-9.4	-1.8	16.8
ආහාර නොවන පාරිභෝගික භාණ්ඩ	-267.7	-258.4	-56.5	10.8	-304.1	36.4
එයින් පෞද්ගලික රථවාහන	-202.1	-200.6	-	-0.5	-201.1	-1.0
අන්තර් භාණ්ඩ	-1,458.8	-11.8	-19.5	...	-31.3	-1,427.5
එයින් ඉන්ධන	-815.2	-	20.6	-	20.6	-835.7
රෙදිපිළි හා රෙදිපිළි උපාංග	-353.1	-6.6	-	-	-6.6	-346.5
ආයෝජන භාණ්ඩ	-603.5	-135.8	-299.0	-3.0	-437.9	-165.6
මුළු ආනයන	-2,314.0	-413.6	-359.9	-1.6	-775.1	-1,538.9

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

ආනයන සීමා කිරීමවලට යටත් වූ භාණ්ඩවලින් වූ ආනයන වියදමෙහි අඩු වීම 2019 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදය හා සැසඳීමේ දී සමස්ත ආනයන වියදමෙහි අඩු වීමෙන් සියයට 33ක් පමණ (එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 775ක් පමණ) විය. සලකා බලන කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී ආනයන වියදමෙහි අඩු වීම සඳහා ඉන්ධන (බොර තෙල් සහ පිරිපහදු කළ බනිජ තෙල්) සහ රෙදිපිළි හා රෙදිපිළි උපාංග වැනි ආනයන සීමා කිරීමවලට යටත් නොවූ භාණ්ඩ ආනයනය අඩු වීම බොහෝදුරට හේතු වූ බව එමගින් පිළිබිඹු වේ. කෙසේ වෙතත්, ආහාර නොවන පාරිභෝගික භාණ්ඩ සහ ආයෝජන භාණ්ඩ වැනි අත්‍යවශ්‍ය නොවන භාණ්ඩ මූලික වශයෙන් ආවරණය කරන ආනයන සීමා කිරීමවල අඩු ආවරණය සැලකිල්ලට ගැනීමේ දී ඉහත ආනයන සීමා කිරීම තුළින් ආනයන වියදමෙහි වූ අඩු වීම සැලකිය යුතු මට්ටමක පවතී (පාරිභෝගික භාණ්ඩ යටතේ වර්ග කරනු ලබන බොහෝ ආහාර හා පාන වර්ග සහ බොහෝ අන්තර් භාණ්ඩ ආනයන සීමා කිරීමවලට යටතේ නොවේ).

වෙළඳ මිල අනුපාතය

- 2020 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වන මාස අට තුළ දී වෙළඳ මිල අනුපාතය පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව ඉහළ ගිය අතර, ඒ සඳහා අපනයන මිල ගණන් පහත වැටීමේ වේගයට වඩා වැඩි වේගයකින් ආනයන මිල ගණන් පහත වැටීම හේතු විය. සලකා බලනු ලබන කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී සමස්ත අපනයන මිල දර්ශකය සියයට 6.3කින් පහත වැටුණු අතර, ප්‍රවාහන උපකරණ, මූල ලෝහ හා උපාංග, බනිජ තෙල් නිෂ්පාදිත, දැව හා කඩදාසි නිෂ්පාදිත සහ සත්ත්ව ආහාර ඇතුළුව කාර්මික අපනයන මිල ගණන් පහත වැටීම ඒ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. කෙසේ වෙතත්, රෙදිපිළි හා ඇඟලුම්, ප්ලාස්ටික් හා ඒ ආශ්‍රිත නිෂ්පාදිත සහ ආහාර, පාන වර්ග හා දුම්කොළ අපනයන මිල ගණන් ඉහළ ගියේය. තේ අපනයන මිල ගණන් සුළු වශයෙන් පහත වැටුණ ද, සුළු කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදිත, පොල්, මුහුදු ආහාර සහ කුළුබඩු අපනයන මිල ගණන් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් කෘෂිකාර්මික සහ බනිජ අපනයන මිල ගණන් ඉහළ ගියේය. මේ අතර, සියලුම ප්‍රධාන ආනයන කාණ්ඩවල මිල ගණන් පහත වැටීමත් සමඟ 2020 වසරේ ජනවාරි සිට අගෝස්තු දක්වා කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී සමස්ත ආනයන මිල දර්ශකය සියයට 9.2කින් පහත වැටුණි. අන්තර් භාණ්ඩ

ආනයන යටතේ වර්ග කර ඇති ඉන්ධන, කෘෂිකාර්මික යෙදවුම්, පොහොර, මූල ලෝහ සහ බනිජ නිෂ්පාදිත ආනයන මිල ගණන් පහත වැටීම ආනයන මිල දර්ශකය පහත වැටීම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් දායක විය. කෙසේ වෙතත්, මෙම කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී රෙදිපිළි හා රෙදිපිළි උපාංග ආනයන මිල ගණන් සුළු වශයෙන් ඉහළ ගියේය. ප්‍රවාහන උපකරණ සහ ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය ආනයන මිල ගණන් ඉහළ ගියද, යන්ත්‍රසූත්‍ර හා උපකරණ ආනයන මිල ගණන් පහත වැටීම හේතුවෙන් ආයෝජන භාණ්ඩ ආනයන මිල දර්ශකය පහත වැටුණි. පෞද්ගලික රථවාහන සහ ගෘහ හා දැව භාණ්ඩ හැර ආහාර නොවන පාරිභෝගික භාණ්ඩ යටතේ වර්ග කර ඇති අනෙකුත් සියලුම උප කාණ්ඩවල ආනයන මිල ගණන් පහත වැටීම හේතුවෙන් පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයන මිල දර්ශකය පහත වැටුණි. මීට ප්‍රතිවිරුද්ධව, කුළුබඩු, එළවළු, කිරි නිෂ්පාදිත, මුහුදු ආහාර, පාන වර්ග සහ සීනි හා රසකැවිලි ඇතුළු කාණ්ඩවල ආනයන මිල ගණන් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් ආහාර හා පාන වර්ග ආනයන මිල ගණන් ඉහළ ගියේය. සමස්තයක් වශයෙන් සැලකූ විට, 2020 වසරේ ජනවාරි සිට අගෝස්තු දක්වා කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී වෙළඳ මිල අනුපාතය 2019 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී පැවති දර්ශකාංක 104.2ට සාපේක්ෂව දර්ශකාංක 107.6ක් දක්වා සියයට 3.3කින් ඉහළ ගියේය. මේ අතර, සලකා බලනු ලැබූ කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී ඉන්ධන නොවන භාණ්ඩ සඳහා වන වෙළඳ මිල අනුපාතය පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව සියයට 0.4කින් ඉහළ ගියේය.

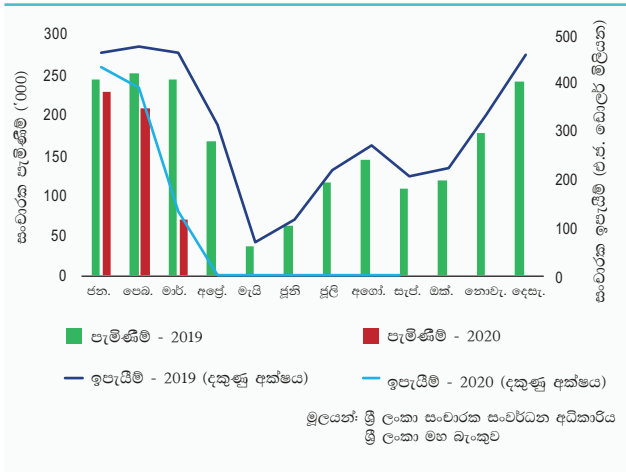
සේවා වෙළඳාම

කොවිඩ්-19 වසංගතය හේතුවෙන් 2020 වසරේ පළමු භාගයේ දී සේවා ගිණුම දැඩි බලපෑමකට ලක් විය. පාස්කු ඉරු දින ප්‍රභාසර හේතුවෙන් බලපෑමට ලක් වූ සංචාරක කර්මාන්තය 2019 වසරේ අවසානය වන විට අපේක්ෂා කළ ප්‍රමාණයට වඩා වැඩි වේගයකින් යථා තත්ත්වයට පත් වුව ද, 2020 වසරේ මාර්තු මස අග භාගයේ සිට ගුවන් තොටුපළ සහ වරායයන් වසා දැමීමත් සමඟ විදේශීය සංචාරකයින්ගේ පැමිණීම නතර විය. රටින් පිටවීම සංක්‍රමණික සේවකයින්ට සහ විදේශයන්හි ජීවත් වන ශ්‍රී ලාංකිකයින්ට පමණක් සීමා වීම හේතුවෙන් විදේශ සංචාරවල යෙදෙන ශ්‍රී ලාංකිකයින් විසින් දරන වියදම් නියෝජනය වන සංචාරක ගෙවීම් ද සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. ගුවන් ගමන් නැවැත්වීම හේතුවෙන් ගුවන් මගී ප්‍රවාහන සේවා මත වූ ඉපැයීම් සහ වියදම් ද සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. මේ අතර, ගෝලීය වශයෙන් යටිතල පහසුකම් සැපයීමේ කටයුතු ප්‍රමාද වීම සහ භාණ්ඩ වෙළඳාම අඩු වීම හේතුවෙන් මුහුදු හා ගුවන් ප්‍රවාහන හා සම්බන්ධ භාණ්ඩ ප්‍රවාහන සේවාවන්ට ද බාධා ඇති විය. මෙම කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී ඉදිකිරීම්, රක්ෂණ සහ මූල්‍ය සේවා ඇතුළු අනෙකුත් සියලු ම සේවාවන් සැලකිය යුතු ලෙස අඩාල වූ අතර, ඒ හේතුවෙන් විදේශ විනිමය ඉපැයීම් ද අඩු විය. කෙසේ වෙතත්, 2020 වසරේ පළමු භාගය තුළ දී පරිගණක සේවා අංශය වෙත වූ ලැබීම් ධනාත්මක වර්ධනයක් වාර්තා කළ අතර, ඒ සඳහා දේශීය හා ජාත්‍යන්තර ජාල ආශ්‍රිත සේවා සපයන්නන් විසින් මාර්ගගත වෙබ් යෙදුම් භාවිතය හා සම්බන්ධ සේවාවන් සඳහා රටවල් අතර සිදු කරන ලද ගනුදෙනු සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි වීම හේතු විය. මෙම වර්ධනයන් සමඟ, සේවා ගිණුමේ අතිරික්තය 2019 වසරේ පළමු භාගයේ දී වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,545 හා සැසඳීමේ දී 2020 වසරේ පළමු භාගයේ දී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 901ක් දක්වා අඩු විය.

සංචාරක අංශයේ වර්ධනයන්

- 2019 වසර අවසාන වන විට, පාස්කු ඉරු දින සිදු වූ ප්‍රභාසරවලින් පසු බලාපොරොත්තු වූවාට වඩා වේගයෙන් යථා තත්ත්වයට පත් වූ සංචාරක පැමිණීම්, කොවිඩ්-19 වසංගතය හේතුවෙන් 2020 වසරේ මාර්තු මස මැද භාගයේ සිට විදේශ සංචාරකයින් සඳහා විසා බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම අත්හිටුවීමත් සමඟ අඩපණ විය.

5.6 රූප සටහන
සංචාරක පැමිණීම් සහ සංචාරක ඉපැයීම්

2020 පළමු මාස තුන තුළ සංචාරකයින්ගේ පැමිණීම 507,311 දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වූ අතර, 2020 මාර්තු 18 වැනි දින සිට කිසිදු සංචාරක පැමිණීමක් වාර්තා නොවීය. සංචාරක පැමිණීම්වල එම ප්‍රවණතාවයට සමගාමීව සංචාරකයින්ගේ පැමිණීම් මත පදනම්ව ඇස්තමේන්තු කෙරෙන සංචාරක ඉපැයීම් 2020 වසරේ ආරම්භයේ සිට සැප්තැම්බර් මාසය දක්වා කාලය තුළ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 956කට සීමා විය. සියලුම මගී ගුවන් යානා සහ මගී නෞකා පැමිණීම් අත්හිටුවීමත් සමඟ විදේශ සබඳතා අමාත්‍යාංශය, ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවය සහ අදාළ රාජ්‍ය තාන්ත්‍රික දූත මණ්ඩල සමඟ එක්ව 2020 මාර්තු මස අවසන් වන විට ශ්‍රී ලංකාවේ රැඳී සිටි 18,000ක් පමණ වූ සංචාරකයින් සඳහා නැවත සිය මව් රටට යෑමට හෝ ශ්‍රී ලංකාවේ රැඳී සිටීමට අවශ්‍ය විශේෂ විධිවිධාන යෙදීමට ශ්‍රී ලංකා සංචාරක ආයතනය කටයුතු කළේය. ඒ අනුව, ආගමන හා විගමන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ රැඳී සිටීමට තීරණය කළ සියලුම විදේශිකයින්ට නිකුත් කරන ලද විසා බලපත්‍රවල වලංගු කාලසීමාව දීර්ඝ කරන ලදී.

- වසර ආරම්භයේ දී සංචාරක කර්මාන්තය කෙරෙහි ආයෝජකයින්ගේ සැලකිය යුතු අවධානයක් යොමු විය. ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් 2020 වසරේ ජනවාරි සිට සැප්තැම්බර් දක්වා කාලය තුළ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 19.9ක් වටිනා ව්‍යාපෘති 12ක් සඳහා අනුමැතිය ලබා දෙන ලදී. 2020 වසරේ සැප්තැම්බර් මාසයෙන් අවසන් වන මාස නවයක කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී තේමා උද්‍යාන (Theme Park)

ව්‍යාපෘතියක් ද ඇතුළුව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 720.7ක් වටිනා නව ව්‍යාපෘති යෝජනා 42ක් ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරියේ ඇගයීමට ලක් කෙරී ඇත. මේ අතර, 2020 වසරේ මාස නවයක කාලය තුළ දී, ආවේණික තේමාවන් යටතේ කල්පිටිය, කුවිවචේලි, යාල (පලඳුපාන) සහ දේද්දුව හා බෙන්තොට යන ප්‍රධාන සංචාරක නිකේතන හතරක් සංවර්ධනය කිරීමට ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය සමත් වී ඇත. කල්පිටිය ඒකාබද්ධ සංචාරක නිකේතන ව්‍යාපෘතිය සිය ප්‍රධාන සංකල්පය ලෙස 'සාගර පාදක දූපත් නිකේතනයක්' හඳුන්වා දීමට ඉලක්ක කරන අතර, කුවිවචේලි වෙරළාශ්‍රිත සංචාරක නිකේතන ව්‍යාපෘතිය ධනවත් සංචාරකයින් අරමුණු කරගත් නැගෙනහිර කලාපයේ ව්‍යාපෘතියක් ලෙස ස්ථාපිත කිරීමට අරමුණු කරගෙන ඇත.

- සංචාරක ක්ෂේත්‍රයට ලබා දී ඇති ණයවලට දුන් සහනයට අමතරව සංචාරක කර්මාන්තයට සහාය දැක්වීම සඳහා සංචාරක අමාත්‍යාංශය සහ ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් විශේෂ සහන පැකේජයක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. පාස්කු ඉරුදින ප්‍රහාර සහ කොවිඩ්-19 ව්‍යාප්තිය හේතුවෙන් සංචාරක කර්මාන්තයට එල්ල වී ඇති අභියෝගයන්ට මුහුණ දීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් 2019 අප්‍රේල් මාසයේ සිට සංචාරක ක්ෂේත්‍රයේ ව්‍යාපාරිකයන් සහ පුද්ගලයින් සඳහා ණය සහන ක්‍රියාත්මක කරන ලද අතර, දැනට පවතින සංවරණ සීමා කිරීම් සහ ආර්ථික කටයුතුවලට සිදු වී ඇති බාධා සැලකිල්ලට ගනිමින් එම සහන ක්‍රමය 2021 මාර්තු 31 වැනි දින දක්වා දීර්ඝ කරන ලදී. මේ අතර, 2020 ජුනි මාසයේ දී ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් කොවිඩ්-19 වසංගතයෙන් පීඩාවට පත් ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරියේ ලියාපදිංචි සංචාරක ආයතන සහ පිරිස් වෙත විශේෂ සහන පැකේජයක් හඳුන්වා දෙන ලදී. ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරියේ ලියාපදිංචි හා සංචාරක කර්මාන්තයට සෘජුවම සම්බන්ධ පාර්ශවකරුවන් 144,000කට පමණ මෙම පියවර මගින් ප්‍රතිලාභ අත්වනු ඇති බව ඇස්තමේන්තු කර ඇත. මෙම පැකේජයට ලියාපදිංචි සංචාරක මාර්ගෝපදේශකයින් සහ සංචාරක රියදුරන් සඳහා එක් වරක් පමණක් සිදු කරන ගෙවීමක්, ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරියේ ලියාපදිංචි නවාතැන් සපයන්නන්ගේ උපයෝගිතා බිල්පත්

ගෙවීමට සහනයක් සහ 2021 වර්ෂය සඳහා ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරියේ ලියාපදිංචි සංචාරක සේවා සපයන්නන් සහ සංචාරක මාර්ගෝපදේශකයින් සඳහා වන බලපත්‍ර ගාස්තු අය නොකිරීමත් යන සහන ඇතුළත් වේ. මීට අමතරව, අවිධිමත් අංශයේ ආයතන සඳහා මාස හයක කාලයක් සඳහා තාවකාලික බලපත්‍රයක් නිකුත් කරන ලද අතර, ලියාපදිංචි කිරීමේ ගාස්තු ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් ලිහිල් කරන ලදී.

ප්‍රාථමික ආදායම

- 2020 වසරේ පළමු භාගයේ දී ප්‍රාථමික ආදායම් ගිණුමේ හිඟය අඩු විය. 2020 වසරේ පළමු භාගයේ දී ප්‍රාථමික ආදායම් ගිණුමේ හිඟය 2019 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයේ දී වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,119 හා සැසඳීමේ දී, එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,041ක් විය. විදේශීය සෘජු ආයෝජන මත වූ ප්‍රතිආයෝජන ඉපැයීම් අඩු වීම සහ සෘජු ආයෝජන සමාගම් විසින් ලාභාංශ නැවත රැගෙන යෑම අඩු වීම මෙයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. තවද, ප්‍රධාන වශයෙන් එක්සත් ජනපද ටෙක්නොලොජි සංවින අනුපාතය අඩු කිරීමට සමාගම්වලින් අන්තර් බැංකු ඒකභණ පොලී අනුපාතය පහත වැටීමත් සමඟ විවලා පොලී අනුපාත අඩු වීම හේතුවෙන් රජය සහ පෞද්ගලික අංශය විසින් ලබා ගත් විදේශ ණය මත වූ පොලී වියදම්වල අඩු වීමක් ද දක්නට ලැබුණි. විවිධ ආයෝජන මත වූ පොලී සහ කුපන ගෙවීම්, ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර සඳහා කුපන ගෙවීම් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යෑම හේතුවෙන් 2019 වසරේ පළමු භාගයේ දී වාර්තා කළ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 436 හා සැසඳීමේ දී 2020 වසරේ පළමු භාගයේ දී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 515ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. කෙසේ වෙතත්, රුපියල්වලින් නාමනය කරන ලද රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් වෙළඳපොළෙහි නොපියවා ඉතිරිව ඇති විදේශීය ආයෝජන තත්ත්වය අඩු වීම හේතුවෙන් විදේශිකයන් සතු භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සහ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සඳහා වූ කුපන ගෙවීම් සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. මේ අතර, බැංකු අංශයේ ආයෝජන ආදායම අඩු වූ අතර, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් දළ නිල සංචිත ආයෝජනය කිරීමෙන් උපයන ලද ආදායම 2019 වසරේ පළමු භාගයේ දී වාර්තා වූ ආදායමට සමාන මට්ටමක පැවතුණි.

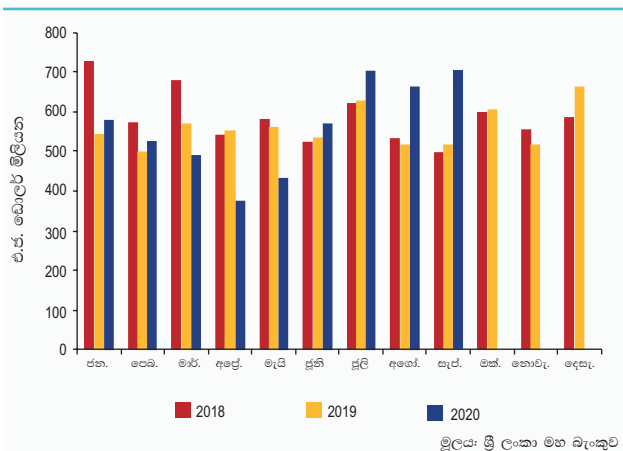

ද්විතියික ආදායම

- කොවිඩ්-19 වසංගතයේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2020 වසරේ මාර්තු සිට මැයි දක්වා කාලය තුළ විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ යම් අඩුවීමක් වාර්තා කළ ද, ඉන් පසුව අපේක්ෂා කළ මට්ටමට වඩා ඉහළ වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. 2019 වසරේ පළමු භාගයේ දී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 3,270ක් වූ විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ හා සැසඳීමේ දී එය 2020 වසරේ පළමු භාගයේ දී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 2,980ක් දක්වා සියයට 8.9කින් අඩු විය. සමහර සංක්‍රමණික සේවකයින් නැවත මෙරටට පැමිණීම සහ විදේශයන්හි සේවා නියුක්තව සිටි සමහර සංක්‍රමණික සේවකයින්ගේ වැටුප් අඩු වීම මෙන්ම රැකියා අහිමිවීම් හේතුවෙන් 2020 වසරේ මාර්තු සිට මැයි දක්වා කාලය තුළ දී විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණවල සැලකිය යුතු අඩු වීමක් වාර්තා විය. කෙසේ වෙතත්, ඉන් පසුව විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයන්ට සාපේක්ෂව හිතකර වර්ධන වේගයන් වාර්තා කළේය. එසේ වුවද, ගෝලීය ආර්ථිකය මන්දගාමී වීම හේතුවෙන් මැද පෙරදිග ද ඇතුළු සියලුම සංක්‍රමණික ගමනාන්තවල රැකියා අවස්ථා හිඟ වීම හේතුවෙන් විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණවල කෙටි හා මැදිකාලීන වර්ධන මාවත සම්බන්ධයෙන් වන අවිනිශ්චිතතාව වැඩි වී තිබේ.

- කොවිඩ්-19 වසංගතය මගින් විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ හා සම්බන්ධ අවදානම්

5.7 රූප සටහන
විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ

සහගත තත්ත්වයන් සහ අනාගතයේ දී ඇති විය හැකි අවිනිශ්චිතතාවයන්ට මුහුණ දීමට පෙර සූදානම් වීමේ අවශ්‍යතාව නැවත අවධාරණය කරයි. වසංගතයේ සෘජු ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, සමහර විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ට රැකියා මෙන්ම ජීවිත ද අහිමි වූ අතර, තවත් පිරිසක් අඩු වැටුප් සමඟ අඛණ්ඩව සේවයේ නියුක්තව සිටිති. විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණවල ජාතික වැදගත්කම සහ විවිධ භූ-දේශපාලනික හා ආර්ථික කම්පනවලට නිතර නිතර ලක් වීම යන කරුණු සැලකිල්ලට ගනිමින් මෙම අංශයේ පාර්ශ්වකරුවන්ට සහයෝගය දැක්වීම සඳහා ඉහළ ආරක්ෂණ ක්‍රමවේදයක් සහතික කිරීම අවශ්‍ය වේ. එබැවින්, අනපේක්ෂිත සිදුවීම්වල දී රැකියා අහිමි විය හැකි මෙන්ම ඔවුන් විදේශගතව සිටින කාලය තුළ දී ශාරීරික හිංසනය, ස්ථීර ආබාධිතභාවය හෝ ජීවිත අහිමි වීම් වැනි බේදජනක සිදුවීම්වලට මුහුණ දෙන සේවකයින් සඳහා මනා ලෙස සැලසුම් කරන ලද රක්ෂණ ක්‍රමයක් ඇතුළු වඩාත් ඉලක්කගත ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම වැදගත් වේ. සංක්‍රමණික සේවකයින්ගේ සුභ සිද්ධිය පිණිස හේතු වන එවැනි යෝජනා ක්‍රම සහ වෙනත් ප්‍රතිපත්තිමය පියවර, ශ්‍රී ලංකාවේ ගෙවුම් තුලනය සඳහා සහාය වන වැදගත්ම අංශයක් ලෙස විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණවල අනාගත තිරසාරභාවය සහතික කරනු ඇත.

ජංගම ගිණුමේ ශේෂය

- කොවිඩ්-19 වසංගතයේ අහිතකර වර්ධනයන්ගේ බලපෑමත් සමඟ 2019 වසරේ පළමු භාගයට සාපේක්ෂව 2020 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයේ දී විදේශීය ජංගම ගිණුමේ හිඟය සැලකිය යුතු ලෙස පුළුල් විය. 2019 වසරේ පළමු භාගයේ දී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 351ක් වූ ජංගම ගිණුමේ හිඟය, 2020 වසරේ පළමු භාගයේ දී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 792ක් විය. 2019 වසරේ පළමු භාගයට සාපේක්ෂව මෙම වසරේ පළමු භාගයේ දී වෙළඳ භාණ්ඩ අපනයන සියයට 26.4කින් අඩු වූ අතර, ආනයන සියයට 20.0කින් අඩු විය. සමස්තයක් ලෙස, වෙළඳ හිඟය 2019 වසරේ පළමු භාගයට සාපේක්ෂව 2020 වසරේ පළමු භාගයේ දී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 335කින් අඩු විය. විශේෂයෙන්ම, වසංගත තත්ත්වය සංචාරක අංශය කෙරෙහි අහිතකර ලෙස බලපෑමක් සමඟ, සේවා ගිණුමේ අතිරික්තය 2019 වසරේ පළමු භාගය හා සැසඳීමේ දී 2020 වසරේ පළමු භාගයේ දී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 645කින් පහළ

ගියේය. මාර්තු සිට මැයි දක්වා වූ කාලය තුළ විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණවල පහළ යෑම, ද්විතීයික ආදායම් ගිණුමේ අතිරික්තය අඩු වීමට හේතු විය. ප්‍රධාන වශයෙන් විදේශීය සාප්පු ආයෝජන මත වූ ප්‍රතිආයෝජන ඉපැයුම් අඩු වීම සහ සාප්පු ආයෝජන සමාගම් විසින් සිය රටවල් වෙත ගෙන යන ලද ලාභාංශවල සුළු අඩු වීම හේතුවෙන් ප්‍රාථමික ආදායම් ගිණුමේ හිඟයේ අඩු වීමක් දක්නට ලැබුණි.

ප්‍රාග්ධන ගිණුමේ ශේෂය

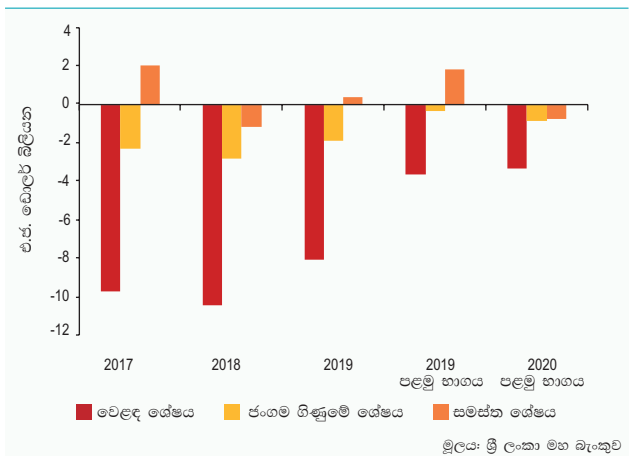
- 2020 වසරේ පළමු භාගය තුළ දී ප්‍රාග්ධන ගිණුම වෙත වූ ලැබීම් පහළ මට්ටමක පැවතුණි. ප්‍රධාන වශයෙන් රජය වෙත වූ ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන අඩු වීම හේතුවෙන් ප්‍රාග්ධන ගිණුම වෙත වූ ශුද්ධ ලැබීම් 2019 වසරේ පළමු භාගයේ දී වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 180 සාපේක්ෂව 2020 වසරේ පළමු භාගයේ දී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 4ක් දක්වා අඩු විය.

මූල්‍ය ගිණුම

- 2019 වසරේ පළමු භාගයේ දී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 2,406ක වැඩි වීමක් වාර්තා කළ ශුද්ධ විදේශීය වගකීම් වෙනස් වීම් 2020 වසරේ පළමු භාගයේ දී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 935ක අඩු වීමක් වාර්තා කළේය. 2020 වසරේ පළමු භාගයේ දී වගකීම් අඩු වීම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ රුපියල්වලින් නාමනය කරන ලද රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් වෙළඳපොළෙහි විදේශීය ආයෝජන ගෙවීම් ඉහළ යෑම, හිමිකම් කොටස් වෙළඳපොළෙහි

ශුද්ධ විදේශීය ආයෝජන ගෙවීම් සහ බැංකු අංශය සතු මුදල් හා තැන්පතු අඩු වීමයි. 2020 වසරේ මාර්තු මාසයේ දී චීන සංවර්ධන බැංකුව වෙතින් වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 500ක විදේශ විනිමය කාලීන මූල්‍ය පහසුකම හැරුණු විට, 2020 වසරේ පළමු භාගයේ දී මූල්‍ය ගිණුම වෙත වූ ලැබීම් අඩු මට්ටමක පැවතුණි. සාප්පු ආයෝජන සමාගම් වෙත වූ විදේශීය ණය ද ඇතුළත් විදේශීය සාප්පු ආයෝජන 2020 වසරේ පළමු භාගයේ දී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 345ක් වූ අතර, එය 2019 වසරේ පළමු භාගයේ දී වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 535ක් වූ විදේශීය සාප්පු ආයෝජන ලැබීම්වලට වඩා කැපී පෙනෙන ලෙස අඩු මට්ටමකි. 2020 වසරේ පළමු භාගය තුළ දී ලැබුණු විදේශීය සාප්පු ආයෝජන ප්‍රධාන වශයෙන් යොමු වූයේ දේපළ සංවර්ධනය, හෝටල් සහ විදුලි සංදේශ යන අංශයන්ට වූ අතර, ඒවායින් බොහොමයක් නව විදේශීය සාප්පු ආයෝජන ව්‍යාපෘතිවල හිමිකම් කොටස්වල ආයෝජන සඳහා ලැබීම්වලට වඩා දැනට ස්ථාපිත සාප්පු ආයෝජන සමාගම් විසින් සිදු කළ ප්‍රතිආයෝජන ඉපැයීම් විය. විදේශීය සාප්පු ආයෝජන නොවන, හිමිකම් කොටස් ආකාරයෙන් කොළඹ කොටස් වෙළඳපොළෙහි සිදු කර ඇති විවිධ ආයෝජන, 2019 වසරේ පළමු භාගයේ දී වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 9ක ශුද්ධ ලැබීම්වලට සාපේක්ෂව 2020 වසරේ මුල් භාගයේ දී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 108ක ශුද්ධ ගෙවීම් වාර්තා කළේය. කොවිඩ්-19 වසංගතය හේතුවෙන් රුපියල්වලින් නාමනය කරන ලද රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් වෙළඳපොළෙන් සැලකිය යුතු විදේශීය ආයෝජන ගෙවීම් වාර්තා වූ අතර, එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2019 වසරේ පළමු භාගයේ දී වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 96ක ශුද්ධ ගෙවීම්වලට සාපේක්ෂව 2020 වසරේ පළමු භාගයේ දී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 492ක ශුද්ධ ගෙවීම් වාර්තා විය. මේ අතර, 2020 වසරේ පළමු භාගයේ දී ප්‍රධාන වශයෙන් තැන්පතු භාරගන්නා ආයතන වෙත වූ ශුද්ධ ණය ලැබීම් පිළිබිඹු කරමින් විදේශීය ණය වගකීම් එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 795කින් ඉහළ ගියේය. 2020 වසරේ පළමු භාගයේ දී ලංකා ඛනික තෙල් නීතිගත සංස්ථාව විසින් වෙළඳ ණය ආපසු ගෙවීමත් සමඟ අනේවාසිකයන් විසින් ලබා දුන් වෙළඳ ණය සහ අන්තිකාරම් සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. තවද, ප්‍රධාන වශයෙන් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් කළමනාකරණය කරනු ලබන ආසියානු නිෂ්කාශන සංගමයේ වගකීම්වලින් සමන්විත අනෙකුත් ගෙවිය යුතු ගිණුම් ද 2020 වසරේ පළමු භාගයේ දී අඩු විය.

5.8 රූප සටහන
ගෙවුම් තුලනය

5

- මූල්‍ය වත්කම්හි ශුද්ධ අත්කර ගැනීම් 2019 වසරේ පළමු භාගයේ දී වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,819කින් ඉහළ යෑමට සාපේක්ෂව 2020 වසරේ පළමු භාගයේ දී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,359කින් අඩු විය. මූල්‍ය වත්කම් අඩු වීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ සැලකිය යුතු විදේශීය ණය සේවාකරණ ගෙවීම් හමුවේ වසරේ පළමු භාගයේ දී දළ නිල සංචිත එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,515කින් අඩු වීමයි. තවද, කොවිඩ්-19 වසංගතය හේතුවෙන් 2020 වසරේ මාර්තු සිට අප්‍රේල් දක්වා රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් වෙළඳපොළ වෙතින් ගෙවීම් වාර්තා වීම හමුවේ විනිමය අනුපාතිකයෙහි අධික විචලනය පාලනය කිරීමට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ වෙත ශුද්ධ පදනම මත විදේශ විනිමය සැපයීම ද මෙම අඩු වීමට හේතු විය. 2020 වසරේ පළමු භාගයේ දී බැංකු අංශයේ මුදල් සහ තැන්පතු වත්කම් එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 22ක සුළු වැඩි වීමක් වාර්තා කළේය. තැන්පතු භාරගන්නා ආයතන විසින් අනේවාසිකයින්ට ලබා දෙන ලද වෙළඳ ණය සහ අත්තිකාරම් අඩු වූ අතර, කොවිඩ්-19 වසංගත තත්ත්වය හමුවේ ඇති වූ ගෙවීම් දුෂ්කරතා හේතුවෙන් ශ්‍රී ලාංකික අපනයනකරුවන් තම ගැනුම්කරුවන්ට සහන ලබා දීමත් සමඟ පෞද්ගලික අංශය විසින් අනේවාසිකයින්ට ලබා දුන් වෙළඳ ණය සහ අත්තිකාරම් වසරේ පළමු භාගයේ දී ඉහළ ගියේය.
- කොවිඩ්-19 වසංගතය පැතිරීමත් සමඟ මූල්‍ය ගිණුම වෙත වූ ලැබීම් නැවත යථා තත්ත්වයට පත් කිරීම සඳහා රජය සහ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ක්‍රියාමාර්ග රැසක් ගෙන තිබේ. වසරේ සැප්තැම්බර් මස අවසානය දක්වා මූල්‍ය ගිණුම වෙත වූ ලැබීම් සීමිත විය. මුද්‍රිත ආයතනය විසින් ස්වෛරීත්ව ශ්‍රේණිගත කිරීම පහත හෙළනු ලැබූ ද, රටේ විදේශ ණය ආපසු ගෙවීමේ නොකැළැල් වාර්තාව අඛණ්ඩව පවත්වා ගනිමින් ශ්‍රී ලංකාව සියලුම විදේශ ණය වගකීම් නිසි පරිදි පිය වූ අතර, එය 2020 වසරේ ඔක්තෝබර් මස පළමු සතිය තුළ දී එ.ජ. ඩොලර් බිලියනයක ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කරය පියවීම සමඟ තවදුරටත් තහවුරු විය. රට තුළ ආයෝජනය කිරීමට හිතකර වාතාවරණයක් නිර්මාණය කිරීමේ අරමුණින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් කිසිදු විනිමය අනුපාතික අවදානමකට යටත් නොවී විදේශීය ආයෝජන සිදු කළ හැකි නව විදේශ විනිමය හුවමාරු පහසුකමක් හඳුන්වා දී ඇත. තවද, ඒකාබද්ධ විදේශීය ණය පහසුකමක් ලබා ගැනීම සහ සාම්ප්‍රදායික නොවන

වෙළඳපොළවල ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුත් කිරීමේ හැකියාව සොයා බැලීම ආදිය ද ඇතුළුව අනාගත මූල්‍යකරණ අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමේ ක්‍රමවේද සහතික කිරීම සම්බන්ධයෙන් රජය සැලකිය යුතු ප්‍රගතියක් ලබා තිබේ. එසේම, විශේෂ තැන්පතු ගිණුම් හඳුන්වා දීම ද රට තුළට විදේශ විනිමය ලැබීම් තවදුරටත් ඉහළ යෑම සඳහා දායක වී ඇත. මෙම ක්‍රියාමාර්ග මෙන්ම, අත්‍යවශ්‍ය නොවන ආනයන අඩු මට්ටමක තබා ගැනීමට පියවර ගනිමින්, ඉදිරියේ පවතින සැලකිය යුතු අභියෝග මධ්‍යයේ වුවද වෙළඳ භාණ්ඩ අපනයනය ඉහළ නැංවීම සඳහා සැලකිය යුතු ප්‍රයත්නයන් දැරීම හේතුවෙන් විදේශීය අංශයට අවශ්‍ය ස්ථාවරත්වය ලැබෙනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

අන්තර්ජාතික ආයෝජන තත්ත්වය

- අන්තර්ජාතික ආයෝජන තත්ත්වය මගින් පිළිබිඹු වන පරිදි අනේවාසිකයින් සමඟ ඇති ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය වත්කම් තත්ත්වය 2019 වසර අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 12,985ක සිට 2020 වසරේ ජූනි මස අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 12,189ක් දක්වා අඩු විය. විදේශීය වත්කම් තත්ත්වය අඩු වීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ 2019 වසරේ දෙසැම්බර් මස අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 7,642ක් වූ දළ නිල සංචිත ප්‍රමාණය 2020 වසරේ ජූනි මස අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 6,695ක් දක්වා පහළ යෑමයි. 2020 වසරේ පළමු භාගයේ දී සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක විදේශ ණය සේවාකරණ ගෙවීම් සිදු කිරීම සහ විදේශ විනිමය ලැබීම් සාපේක්ෂව පහළ මට්ටමක පැවතීම සංචිත වත්කම් තත්ත්වය අඩු වීමට මූලික වශයෙන් හේතු විය. මෙම කාලසීමාව තුළ දී දළ නිල සංචිත සඳහා වූ ප්‍රධාන ලැබීම් වූයේ 2020 වසරේ මාර්තු මාසයේ දී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 500ක විදේශ විනිමය කාලීන මූල්‍ය පහසුකම ලැබීමයි. මේ අතර, ශ්‍රී ලාංකිකයන් විසින් විදේශයන්හි සිදු කරනු ලබන ආයෝජන පිළිබිඹු කෙරෙන සෘජු ආයෝජන වත්කම් තත්ත්වය, 2019 වසර අවසන් වන විට පැවති එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,497ට සාපේක්ෂව 2020 ජූනි මස අවසානයේ දී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,511ක් දක්වා සුළු වශයෙන් ඉහළ ගියේය. 2020 වසර ආරම්භයට සාපේක්ෂව 2020 ජූනි මස අවසානය වන විට තැන්පතු භාරගන්නා ආයතනවල මුදල් හා තැන්පතු සහ අනෙකුත් ලැබිය යුතු ගිණුම් ආකාරයෙන් වූ වත්කම් තත්ත්වය ඉහළ යෑම හේතුවෙන් 2020 වසරේ පළමු භාගය තුළ දී බැංකු අංශයේ විදේශීය වත්කම්

තත්ත්වයෙහි ශුද්ධ වැඩි වීමක් වාර්තා විය. මේ අතර, තැන්පතු භාරගන්නා ආයතන සහ පෞද්ගලික අංශය විසින් අනේවාසිකයින්ට ලබා දුන් වෙළඳ ණය සහ අන්තිකාරම් පිළිබිඹු කරන වෙළඳ ණය සහ අන්තිකාරම් හි නොපියවා ඉතිරිව ඇති වත්කම් තත්ත්වය, ශ්‍රී ලාංකික අපනයන සමාගම් විසින් ලබා දුන් වෙළඳ ණය සහ අන්තිකාරම් ඉහළ යෑම සමඟ 2019 වසර අවසානයට සාපේක්ෂව 2020 වසරේ ජුනි මස අවසානය වන විට ඉහළ ගියේය.

- අන්තර්ජාතික ආයෝජන තත්ත්වය තුළින් පිළිබිඹු කෙරෙන පරිදි අනේවාසිකයින් වෙත වන ශ්‍රී ලංකාවේ සමස්ත වගකීම් තත්ත්වය, 2020 වසර ආරම්භයේ සිට ජුනි මස අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 6.1ක සැලකිය යුතු අඩුවීමක් වාර්තා කළේය. 2019 වසර අවසානය වන විට පැවති එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 65,252 හා සසඳන විට 2020 වසරේ ජුනි මස අවසානය වන විට සමස්ත වගකීම් තත්ත්වය එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 59,152 දක්වා අඩු විය. අන්තර්ජාතික ආයෝජන තත්ත්ව ප්‍රකාශය පිළියෙළ කරනුයේ ගෙවුම් තුලනයෙහි මූල්‍ය ගිණුමේ ඇතුළත් ගනුදෙනු කළ හැකි උපකරණවල වෙළඳපොළ මිල තක්සේරු කිරීම් පදනම් කර ගනිමින් බැවින්, ශ්‍රී ලංකාවේ නොපියවා ඉතිරිව ඇති ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කරවල වෙළඳපොළ මිලෙහි සැලකිය යුතු පහළ යෑම හමුවේ තක්සේරු පාඩු වාර්තා වීම හේතුවෙන් සිදු වූ මෙම සැලකිය යුතු අඩු වීම ගෙවුම් තුලන ලේඛණය සඳහා බලපෑමක් ඇති තාක්ෂණික කරුණක් පමණි. කොවිඩ්-19 වසංගතයේ බලපෑම හමුවේ ජාත්‍යන්තර ප්‍රාග්ධන වෙළඳපොළවල පවතින අවිනිශ්චිතතාවය හේතුවෙන් ද්විතීයික වෙළඳපොළ ඵලදා අනුපාත ඉහළ යෑමට සමගාමීව ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කරවල වෙළඳපොළ මිලෙහි සැලකිය යුතු අඩු වීම් සිදු වූ අතර, ඒ හේතුවෙන් 2019 වසර අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 15.6ක් ලෙස තක්සේරු කර තිබූ ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කරවල නොපියවා ඉතිරිව ඇති වගකීම් තත්ත්වය, 2020 වසරේ ජුනි මස අවසන් වන විට එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 11.0ක් වශයෙන් තක්සේරු කෙරිණි. කොළඹ කොටස් වෙළඳපොළෙහි ලැයිස්තුගත ඍජු ආයෝජන සමාගම්වල වෙළඳපොළ මිල පමණක් සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වීම හේතුවෙන් ඍජු ආයෝජන සමාගම්වල ඍජු ආයෝජන වගකීම් තත්ත්වය ද අඩු විය. කෙසේ වෙතත්, 2020 වසරේ පළමු භාගය තුළ දී තැන්පතු භාරගන්නා ආයතනවල විදේශීය ණය

වගකීම්වල සැලකිය යුතු වැඩි වීමක් වාර්තා වී ඇති අතර, රජයේ විදේශීය ණය වගකීම් ද සුළු වශයෙන් ඉහළ ගියේය. තවද, 2020 වසරේ පළමු භාගය තුළ දී ලංකා බැංකු තෙල් නීතිගත සංස්ථාව මගින් වෙළඳ ණය සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් ආපසු ගෙවීමත් සමඟ ශ්‍රී ලාංකික ආනයනකරුවන් වෙත වූ නොපියවා ඉතිරිව ඇති වෙළඳ ණය ප්‍රමාණය අඩු වූ අතර, ආසියානු නිෂ්කාෂන සංගමයේ වගකීම් තත්ත්වය පහළ යෑමත් සමඟ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ නොපියවා ඉතිරිව ඇති වගකීම් ද පහළ ගියේය.

- අනේවාසිකයින් සමඟ පවත්නා ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු වත්කම් හා වගකීම් තත්ත්වයන් අතර වෙනස වන ශුද්ධ අන්තර්ජාතික ආයෝජන තත්ත්වය, 2020 වසරේ ජුනි මාසය අවසාන වන විට වඩාත් යහපත් මට්ටමකට පත්විය. මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ ශ්‍රී ලංකාවේ නොපියවා ඉතිරිව ඇති ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කරවල වෙළඳපොළ මිලෙහි තක්සේරු අලාභ සිදුවීම, කොළඹ කොටස් වෙළඳපොළෙහි ලැයිස්තුගත ඍජු ආයෝජන සමාගම්වල වෙළඳපොළ මිල අඩු වීම් මෙන්ම දළ නිල සංචිත අඩු වීම හේතුවෙන් වත්කම් තත්ත්වය අඩු වීමයි.

විදේශීය ණය තත්ත්වය

- 2020 වසරේ පළමු භාගයේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ නොපියවා ඉතිරිව ඇති මුළු විදේශීය ණය ප්‍රමාණය සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. ප්‍රධාන වශයෙන්, ශ්‍රී ලංකාවේ නොපියවා ඉතිරිව ඇති ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කරවල වෙළඳපොළ මිල ගණන් සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වීම සහ මෙම කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී විදේශීය අයෝජන ඉවත් කර ගැනීමත් සමඟ අනේවාසිකයන් සතු රුපියල්වලින් නාමනය කරන ලද රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් ප්‍රමාණය අඩු වීම හේතුවෙන් 2019 වසර අවසානයේ දී එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 55.9ක් වූ විදේශීය ණය ප්‍රමාණය 2020 වසරේ ජුනි අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 50.8ක් දක්වා අඩු විය. කෙසේ වෙතත්, සලකා බලන කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී රජයේ නොපියවා ඉතිරිව ඇති විදේශීය ණය ප්‍රමාණය ඉහළ ගියේය. මේ අතර, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් කළමනාකරණය කරනු ලබන ආසියානු නිෂ්කාෂණ සංගමය වෙත වූ වගකීම් 2020 වසර ආරම්භය හා සැසඳීමේ දී 2020 වසරේ ජුනි අවසානය වන විට අඩු වීමත් සමඟ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සතු නොපියවා ඉතිරිව ඇති විදේශීය ණය ප්‍රමාණය අඩු විය. කෙසේ

වෙනත්, නොපියවා ඉතිරිව ඇති විදේශීය ණය වැඩි වීම සහ මුදල් සහ තැන්පතු අඩු වීමේ සමස්ත බලපෑම තුළින් බැංකු අංශයේ නොපියවා ඉතිරිව ඇති විදේශීය ණය වසරේ පළමු භාගයේ දී සුළු වශයෙන් වැඩි විය. මීට ප්‍රතිවිරුද්ධව, රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන්ගේ විදේශීය ණය අඩු වීම, නොපියවා ඉතිරිව ඇති ණය සුරැකුම්පත්වල වෙළඳපොළ මිල අඩුවීම සහ ශ්‍රී ලාංකික ආනයනකරුවන් විසින් ලද වෙළඳ ණය සහ අත්තිකාරම් අඩු වීමත් සමඟ 2020 වසරේ පළමු භාගයේ දී පෞද්ගලික අංශයේ සහ රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන්ගේ නොපියවා ඉතිරිව ඇති විදේශීය ණය අඩු විය. තවද, මෙම කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී ප්‍රධාන සෘජු ආයෝජන ව්‍යාපාර කිහිපයක් වෙත අන්තර් සමාගම් ණය සහ කොටස් හිමියන්ගේ අත්තිකාරම් ලැබීමත් සමඟ වසරේ පළමු භාගය තුළ දී සෘජු ආයෝජන ව්‍යාපාරවල අන්තර් සමාගම් ණය ලබා ගැනීම් ඉහළ යෑමක් වාර්තා කළේය.

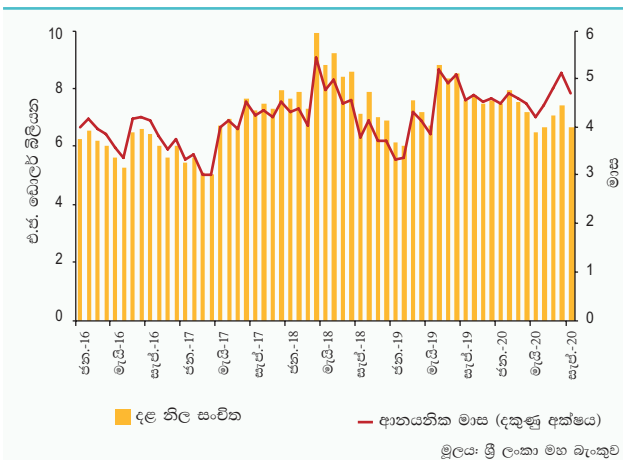
විදේශීය සංචිත වත්කම් තත්ත්වය

- 2020 වසරේ සැප්තැම්බර් මස අවසානය වන විට දළ නිල සංචිත, 2019 වසර අවසානයේ පැවති එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 7.6ට සාපේක්ෂව එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 6.7ක් දක්වා අඩු විය. 2020 වසරේ සැප්තැම්බර් මාසයෙන් අවසන් වූ මාස නවය තුළ දී දළ නිල සංචිතවල සිදු වූ අඩු වීම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ විදේශීය ව්‍යාපෘති ණය ආපසු ගෙවීම්, විදේශ විනිමය කාලීන මූල්‍ය පහසුකමෙහි ආපසු ගෙවීම්, ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර හා විදේශ විනිමය බැංකු ඒකකවලින් ලබාගත් ණය ආපසු ගෙවීම් සහ පොලී ගෙවීම්වලින්

සමන්විත විදේශ විනිමය ණය සේවාකරණ ගෙවීම්ය. තවද, 2020 වසරේ ඔක්තෝබර් මස ආරම්භයේ දී දළ නිල සංචිත උපයෝගී කර ගනිමින්, කල් පිරුණු ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කරයකට අදාළ එ.ජ. ඩොලර් බිලියනයක නැවත ගෙවීම් සිදු කරන ලදී. එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 500ක විදේශ විනිමය කාලීන මූල්‍ය පහසුකමෙහි ලැබීම, විදේශ විනිමය බැංකු ඒකක මගින් ලද එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 670ක ණය සහ දකුණු ආසියානු කලාපීය සහයෝගිතා මූල්‍ය සංවිධානයෙහි විදේශ විනිමය හුවමාරු ගිවිසුම මගින් වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 400ක ලැබීම සංචිත ගොඩනැංවීම සඳහා ලද ප්‍රධාන ලැබීම් විය. ඒ අනුව, 2020 වසරේ සැප්තැම්බර් මස අවසානය වන විට පැවති දළ නිල සංචිත ප්‍රමාණය මාස 4.6ක ආනයන හා රටෙහි කෙටිකාලීන විදේශ ණය සහ වගකීම්වලින් සියයට 49ක් ආවරණය කිරීමට ප්‍රමාණවත් විය. මේ අතර, දළ නිල සංචිත සහ බැංකු අංශයේ විදේශීය වත්කම්වලින් සමන්විත වන මුළු විදේශීය වත්කම් ප්‍රමාණය, 2019 වසර අවසානයේ පැවති එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 10.4ක සිට 2020 වසරේ අගෝස්තු මස අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 10.3ක් දක්වා සුළු වශයෙන් අඩු විය (දත්ත පවතිනුයේ 2020 වසරේ අගෝස්තු මස අවසානය දක්වා පමණි). මෙම අඩු වීම, 2020 වසරේ අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වන මාස අට තුළ දී දළ නිල සංචිත එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 212කින් අඩු වීම සහ වාණිජ බැංකුවල විදේශීය වත්කම් එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 156කින් ඉහළ යෑමෙහි ඒකාබද්ධ ප්‍රතිඵලයකි. 2020 වසරේ අගෝස්තු මස අවසානය වන විට පැවති මුළු ජාත්‍යන්තර සංචිත ප්‍රමාණයෙහි ආනයන ආවරණය මාස 7.2 කට සමාන විය.

5.9 රූප සටහන
දළ නිල සංචිත සහ ආනයනික මාස

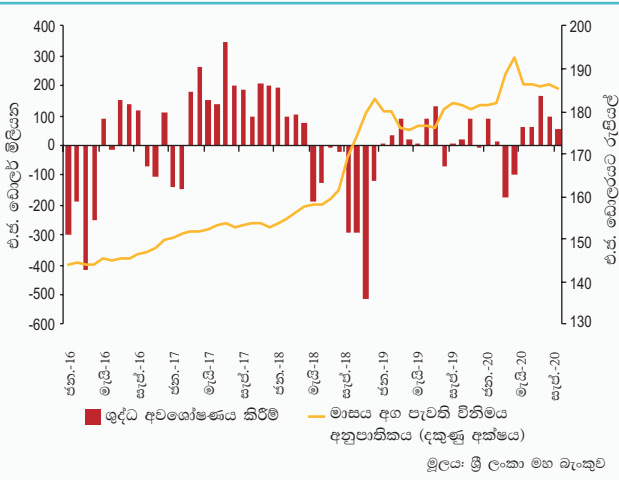

සමස්ත ශේෂය

- ජංගම ගිණුමේ හිඟය පුළුල් වීම සහ මූල්‍ය ගිණුම වෙත වූ ලැබීම් අඩු මට්ටමක පැවතීම, 2020 වසරේ සැප්තැම්බර් මාසයෙන් අවසන් වන මාස නවය තුළ දී ගෙවුම් තුලනයේ සමස්ත ශේෂයේ හිඟයක් වාර්තා වීමට හේතු විය. මූලික වශයෙන් ණය ආපසු ගෙවීම් හේතුවෙන් සංචිත තත්ත්වයේ පහත වැටීම පිළිබිඹු කරමින් සමස්ත ශේෂය, 2019 වසර අවසානයේ දී පැවති එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 377ක අතිරික්තයට සාපේක්ෂව 2020 වසරේ සැප්තැම්බර් අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,104ක හිඟයක් වාර්තා කළේය.

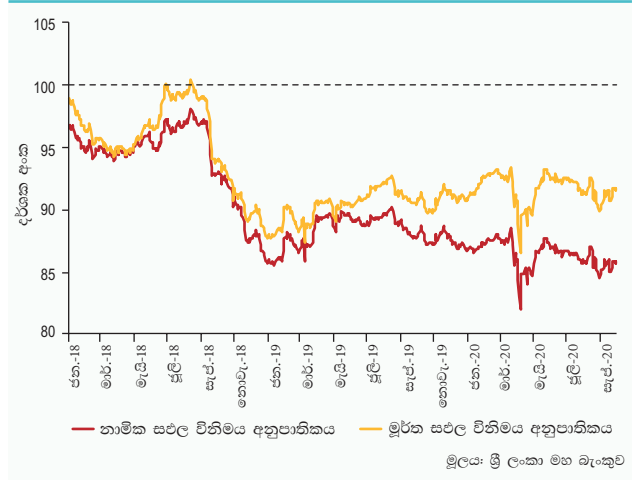
5.10 රූප සටහන

දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ තුළ මහ බැංකුවේ මැදිහත්වීම හා විනිමය අනුපාතිකය

5.11 රූප සටහන

සමුද්‍ර විනිමය අනුපාතික දර්ශක: මුදල් වර්ග 24 පාස අනුව (2017=100)

විනිමය අනුපාතිකයේ හැසිරීම

- කොවිඩ්-19 වසංගතය සමඟ හටගත් අවිනිශ්චිතභාවය මත විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය වනු ඇතැයි වූ අපේක්ෂාව හේතුවෙන් ඇති වූ පීඩනය හමුවේ මාර්තු සහ අප්‍රේල් මාසයන්හි දී දක්නට ලැබුණු නියුණු අවප්‍රමාණය වීම හැරුණු විට, ශ්‍රී ලංකා රුපියල සමස්තයක් වශයෙන් 2020 වසරේ මේ දක්වා කාලය තුළ ස්ථාවර මට්ටමක පැවතුණි. 2019 වසර අවසානයේ සිට 2020 වසරේ මාර්තු මැද දක්වා සාපේක්ෂ වශයෙන් සමාන මට්ටමක පැවති විනිමය අනුපාතිකය, කොවිඩ්-19 වසංගතය පැතිරුණු මුල් කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී ආර්ථික හා සමාජීය කටයුතු සීමා වීමත් සමඟ නියුණු ලෙස අවප්‍රමාණය වූ අතර, එය දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළෙහි ද්‍රවශීලතාවයට හා වෙළඳපොළ අපේක්ෂාවන් කෙරෙහි අහිතකර ලෙස බලපෑවේය. 2020 වසරේ මාර්තු මාසයේ මැද සිට අප්‍රේල් මාසයේ මැද දක්වා පැවති අවප්‍රමාණය වීමේ පීඩනය සමඟ විනිමය අනුපාතිකය 2020 වසරේ අප්‍රේල් 09 වන දින එ.ජ. ඩොලරයට සාපේක්ෂව සියයට 9.07ක අවප්‍රමාණයක් වාර්තා කරමින් එ.ජ. ඩොලරයට රුපියල් 199.75ක උපරිම අගයක් දක්වා ළඟා විය. මේ හේතුවෙන්, දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ තුළ ඇති අධික විචලනය මැඩපැවැත්වීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ සක්‍රීය මැදිහත්වීම අවශ්‍ය විය. 2020 වසරේ මාර්තු සහ අප්‍රේල් මාසයන් තුළ දී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ශුද්ධ පදනම මත එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 272.4ක විදේශ මුදල් ද්‍රවශීලතාවයක් සපයා ඇත. මේ අතර, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින්

කෙටි කාලීන පදනම මත විදේශ මුදල් ද්‍රවශීලතාව සැපයීමේ අරමුණින් බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු සඳහා ‘විකිණීම-මිලදී ගැනීම’ ක්‍රමවේදය යටතේ වූ විදේශ විනිමය හුවමාරු ගිවිසුමක් හඳුන්වා දෙන ලදී. වසංගත තත්ත්වය හමුවේ ගෝලීය මූල්‍ය වෙළඳපොළ තුළ පැන නැගී තිබූ අවිනිශ්චිතතාවයන් හේතුවෙන් මෙම කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී විදේශීය ද්‍රවශීලතා ප්‍රභවයන්ට ප්‍රවේශ වීම දැඩි ලෙස සීමා විය. කෙසේ වෙතත්, අත්‍යවශ්‍ය නොවන ආනයන සීමා කිරීම සහ සමහර විදේශ විනිමය ගෙවීම් සීමා කිරීම සඳහා ගෙන ඇති ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන් 2020 අප්‍රේල් මස මැද භාගයේ සිට මෙම තත්ත්වය වෙනස් විය. එතැන් සිට විනිමය අනුපාතිකය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා මෙම ක්‍රියාමාර්ග ආසන්න වූ අතර, මෙමගින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට වෙළඳපොළෙන් විදේශ විනිමය ශුද්ධ පදනම මත අවශෝෂණය කර ගැනීමට හැකි විය. 2020 සැප්තැම්බර් අවසානය වන විට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් සිදු කළ ශුද්ධ අවශෝෂණය එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 255ක් විය. මේ අතර, වසර ආරම්භයේ සිට සැප්තැම්බර් අවසානය දක්වා එ.ජ. ඩොලරයට සාපේක්ෂව රුපියලෙහි අවප්‍රමාණය සියයට 2.1කට සීමා විය. අනෙකුත් විදේශ ව්‍යවහාර මුදල්වල හැසිරීම පිළිබඳ කරමින් 2020 සැප්තැම්බර් මස අවසානය වන විට ශ්‍රී ලංකා රුපියල යුරෝවලට සාපේක්ෂව සියයට 6.6කින්, ජපන් යෙන්වලට සාපේක්ෂව සියයට 4.8කින් සහ ස්ටර්ලින් පවුටට සාපේක්ෂව සියයට 0.1කින් අවප්‍රමාණය වූ අතර, ඉන්දියානු රුපියලට සාපේක්ෂව සියයට 1.3කින් අතිප්‍රමාණය විය. දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ වෙත වූ අඛණ්ඩ ලැබීම් පිළිබඳ කරමින් 2020 වසරේ

ඔක්තෝබර් මාසයේ පළමු සති තුන තුළ දී රුපියල තවදුරටත් අතිප්‍රමාණය වූ අතර, දළ නිල සංචිත කෙරෙහි යහපත් බලපෑමක් ඇති කරමින් දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ වෙතින් විදේශ මුදල් අවශෝෂණය කර ගැනීමට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට හැකි විය.

- 2020 වසරේ සැප්තැම්බර් මස අවසානය දක්වා වූ කාලය තුළ දී නාමික සඵල විනිමය අනුපාතික දර්ශක සහ මුදල් වර්ග 5කින් සැදුම්ලත් පැස මත පදනම් වූ මූර්ත සඵල විනිමය අනුපාතික දර්ශකය පහළ ගියේය. ප්‍රධාන වෙළඳ හවුල්කරුවන්ගේ මුදල් ඒකකවලට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා රුපියලෙහි සිදු වූ නාමික අවප්‍රමාණය වීම සහ අනෙකුත් විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ඒකකවල විනිමය අනුපාතික හැසිරීම පිළිබිඹු කරමින් නාමික සඵල විනිමය අනුපාතික දර්ශක පහළ ගියේය. ඒ අනුව, 2020 වසරේ සැප්තැම්බර් මස අවසානයේ දී මුදල් වර්ග 5කින් සැදුම්ලත් පැස සහ මුදල් වර්ග 24කින් සැදුම්ලත් පැස මත පදනම් වූ නාමික සඵල විනිමය අනුපාතික දර්ශක පිළිවෙළින් සියයට 2.69කින් සහ සියයට 1.09කින් පහළ ගියේය. මේ අතර, නාමික විනිමය අනුපාතිකවල වෙනස්වීමට අමතරව රටවල් අතර පවතින උද්ධමන වෙනස ද සැලකිල්ලට ගෙන ගණනය කරනු ලබන මූර්ත සඵල විනිමය අනුපාතික දර්ශකයේ මුදල් වර්ග 5කින් සැදුම්ලත් පැස මත වූ දර්ශකය සියයට 0.61කින් පහළ ගිය අතර, මුදල් වර්ග 24කින් සැදුම්ලත් පැස මත වූ දර්ශකය සියයට 1.10කින් ඉහළ ගියේය. ඇතැම් වෙළඳ හවුල්කරුවන්ට සාපේක්ෂව දේශීය මිල මට්ටම් ඉහළ යෑම, මුදල් වර්ග 24කින් සැදුම්ලත් පැස මත වූ දර්ශකය ඉහළ යෑමට මූලිකවම හේතු විය. වසර ආරම්භයට සාපේක්ෂව මූර්ත සඵල විනිමය අනුපාතික දර්ශකයන්හි දක්නට ලැබුණු මිශ්‍ර ක්‍රියාකාරිත්වය හමුවේ වුව ද, මුදල් වර්ග 5කින් සහ 24කින් සැදුම්ලත් පැස මත පදනම් වූ මූර්ත සඵල විනිමය අනුපාතික දර්ශක, දර්ශකාංක 100 සීමාවට පහළින් පැවතුණු අතර, එමගින් රටෙහි වෙළඳ තරගකාරිත්වයට සහාය වන අයුරින් විනිමය අනුපාතිකය පැවති බව පිළිබිඹු විය. ප්‍රධාන වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාව සහ අනෙකුත් ප්‍රධාන වෙළඳ හවුල්කරුවන් අතර උද්ධමන වෙනස වැඩි වීම හේතුවෙන් 2020 වසරේ දී නාමික සඵල විනිමය අනුපාතිකය සහ මූර්ත සඵල විනිමය අනුපාතිකය අතර පරතරයෙහි පුළුල් වීමක් දක්නට ලැබුණි. ශ්‍රී ලංකාවේ සාපේක්ෂව ස්ථාවර මට්ටමක පවතින උද්ධමනය හා සසඳන විට අනෙකුත් ප්‍රධාන වෙළඳ හවුල්කරුවන්ගේ උද්ධමනය සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වීම මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය.

අපේක්ෂිත වර්ධනයන්

- බොහෝදුරට වෙළඳ හිඟයේ ප්‍රවණතාවයන් මගින් නිරූපණය වන විදේශීය අංශයේ ඉදිරි දැක්ම, කොවිඩ්-19 වසංගතයෙහි ගෝලීය ආර්ථික බලපෑම සහ ඊට ප්‍රතිචාර ලෙස දේශීය වශයෙන් ක්‍රියාවට නංවනු ලබන ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග මත රඳා පවතිනු ඇත. අපනයන ඉපැයීම් පහත වැටීමට සාපේක්ෂව ආනයන වියදම් අපේක්ෂිත ප්‍රමාණයට වඩා විශාල ලෙස අඩු වීම හේතුවෙන් වෙළඳ හිඟය 2019 වසරට සාපේක්ෂව 2020 වසරේ දී අඩු වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන අපනයන සඳහා වන ගෝලීය ඉල්ලුම කෙරෙහි ඇති වූ සැලකිය යුතු බලපෑම සහ රට වසා දමා තිබූ කාලපරිච්ඡේදය තුළ අපනයනවල දුර්වල ක්‍රියාකාරිත්වය හේතුවෙන් අපනයන ඉපැයීම්වල කිසියම් අඩු වීමක් බොහෝදුරට සිදු විය හැකිය. මේ අතර, ගෝලීය බොරතෙල් මිල දැඩි ලෙස පහත වැටීම, අපනයන භාණ්ඩ නිෂ්පාදනය හා සම්බන්ධව සිදු කරන ආනයන ඉල්ලුම පහත වැටීම සහ වාහන හා අනෙකුත් අත්‍යවශ්‍ය නොවන ආනයන සීමා කිරීමට ගත් ප්‍රතිපත්තිමය තීරණ හේතුවෙන් ආනයන වියදම් අඩු වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. එක්සත් ජනපද වෙළඳ වරණයන් පිළිබඳ පොදු පහසුකම ඉන්දියාවෙන් ඉවත් කිරීම ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන කෙරෙහි ධනාත්මක බලපෑමක් ඇති කළ හැකි අතර, 2021 වසරේ සිට සම්පූර්ණයෙන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් කර තිබූ එක්සත් රාජධානිය යුරෝපා සංගමයෙන් ඉවත් වීම ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන කෙරෙහි බාධාවක් වනු ඇතැයි අපේක්ෂා නොකෙරේ. ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය හා චීනය අතර දැනට පවතින වෙළඳ ආරවුල හේතුවෙන් භාණ්ඩ වෙළඳාම වෙනත් රටවලට විතැන්වීම තුළින් අපනයනවල යම් වැඩි වීමක් සිදු විය හැකිය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, 2019 වසරේ දී ද.දේ.නියෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 9.5ක් වූ වෙළඳ හිඟය, 2020 වසරේ දී ද.දේ.නියෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 6.6ක් දක්වා අඩු වනු ඇතැයි පුරෝකථනය කර ඇත. දේශීය නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීම සඳහා දරන අඛණ්ඩ ප්‍රයත්නයන්, නව වෙළඳ හවුල්කරුවන් සමඟ ශක්තිමත් වෙළඳ සබඳතා ඇති කර ගැනීමත්, භාණ්ඩ පැස විවිධාංගීකරණය කිරීම සඳහා දරන උත්සාහයන්, අපනයන සංවර්ධන කවුන්සිලය පිහිටුවීමෙන් පෙන්නුම් කරන ලද ඉහළ මට්ටමේ ආයතනික සහයෝගයන් සමඟ වඩා තරගකාරී විනිමය අනුපාතිකයක් පවත්වා ගැනීම තුළින් මැදි කාලීනව අපනයනවල වර්ධන ප්‍රවණතාව ශක්තිමත් වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. ඉහළ දේශීය

අගයක් එකතු කිරීමක් සහිතව ආනයන ආදේශනය වෙත යොමුවීම මගින් ආනයන වියදම් අඩු කිරීමට ද දේශීය නිෂ්පාදන ඉහළ නැංවීම හේතු වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

- 2020 වසරේ දී ජංගම ගිණුමේ හිඟය සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. සංචාරක ඉපයීම් අඩු වීම හේතුවෙන් සේවා ගිණුමේ අතිරික්තය පහළ ගිය ද, වෙළඳ හිඟය පෙර අපේක්ෂා කළ අඩු වීමට වඩා විශාල ලෙස අඩුවීමත්, ප්‍රාථමික ආදායම් ගිණුමේ හිඟය අඩුවීමත්, මෙම අපේක්ෂිත වර්ධනය සඳහා විශාල වශයෙන් හේතු වනු ඇත. විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ, 2020 වසරේ ජූනි මාසයේ සිට දක්නට ලැබුණු වර්ධන වේගය වසර පුරාම අඛණ්ඩව පවත්වා ගෙන යනු ඇතැයි ද, එමගින් ගෙවුම් තුලනයට පිටුබලයක් සැපයෙනු ඇතැයි ද අපේක්ෂා කෙරේ. කෙසේ වෙතත්, ආනයන වියදම්වල පුරෝකථනය කරන ලද වැඩිවීම අපනයන ඉපයීම්වල ඉහළ යෑම ඉක්මවා යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන බැවින් 2021 වසරේ දී වෙළඳ හිඟය පුළුල් වනු ඇත. තවද, 2021 වසරේ දී සංචාරක කර්මාන්තය ආශ්‍රිත ඉපයීම් නැවත ආරම්භ වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. තොරතුරු තාක්ෂණය ආශ්‍රිත අපනයන සහ ප්‍රවාහන සේවා මත වූ ඉපයීම් තුළින් සේවා ගිණුම ශක්තිමත් වනු ඇතැයි අපේක්ෂිතය. කෙසේ වෙතත්, අහිතකර ගෝලීය වෙළඳපොළ තත්ත්වයන්හි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස පොලී ගෙවීම් ඉහළ යෑම මෙන්ම විදේශීය සෘජු ආයෝජනවල අපේක්ෂිත වැඩිවීමත් සමඟ ලාභාංශ ගෙවීම් සහ ප්‍රතිආයෝජන ඉපයීම් වැඩිවීම හේතුවෙන් 2021 වසරේ දී ප්‍රාථමික ආදායම් ගිණුමේ හිඟය ඉහළ යනු ඇතැයි පුරෝකථනය කෙරේ. විදේශ

රැකියා සපයන ප්‍රධාන රටවල ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් ක්‍රමයෙන් යථා තත්ත්වයට පත් වීම සහ රැකියා සඳහා විදේශගත වීම ක්‍රමයෙන් වැඩි වීමේ අපේක්ෂාව සමඟ 2021 වසරේ දී විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ අඛණ්ඩව යථා තත්ත්වයට පත් විය හැකිය. කොවිඩ්-19 වසංගතය ආශ්‍රිත මූල්‍ය කටයුතු සීමාවීම හේතුවෙන් 2020 වසරේ දී පසුබෑමකට ලක් වූ මූල්‍ය ගිණුම, 2021 වසරේ දී සහ ඉන් පසුව ශක්තිමත් වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. ප්‍රධාන වශයෙන් කොළඹ වරාය නගරය සහ හම්බන්තොට කාර්මික කලාප ව්‍යාපෘති සඳහා වන ලැබීම් හේතුවෙන් 2021 වසරේ සිට විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලැබීම් ඉහළ යනු ඇතැයි පුරෝකථනය කර ඇත. 2021 වසරේ දී සහ මැදි කාලීනව දැරීමට සිදුවන විදේශීය මුදලින් සිදු කළ යුතු ඉහළ ණය සේවාකරණ ගෙවීම් විදේශීය අංශය අඛණ්ඩව මුහුණ දෙන ගැටළුවක් වශයෙන් පවතිනු ඇත. විදේශීය අරමුදලින් මූල්‍යනය කෙරෙන ව්‍යාපෘති විමර්ශණයට ලක් කර අත්‍යවශ්‍යම ව්‍යාපෘති තෝරා ගැනීමට කටයුතු කිරීමට සහ අයවැය හිඟයෙන් විශාල ප්‍රමාණයක් දේශීය සම්පත් උපයෝගී කර ගනිමින් මූල්‍යනය කිරීමට රජය ගන්නා ප්‍රයත්න තුළින් විදේශීය ණය ප්‍රමාණය තවදුරටත් වැඩි වීම සීමා වනු ඇත. රටේ විදේශීය ණය තිරසාර මට්ටමක පවත්වා ගැනීම සඳහා, වෙළඳ භාණ්ඩ අපනයනය ඉහළ නැංවීම සහ එමගින් වෙළඳ හිඟය අඩු කිරීම ඔස්සේ ජංගම ගිණුමේ හිඟය සාපේක්ෂව අඩු මට්ටමක පවත්වා ගැනීමට දරන උත්සාහයන් අඛණ්ඩව ඉදිරියට ගෙන යා යුතු අතර, මැදි කාලීනව ණය බර ඇති නොකරන විදේශ විනිමය ලැබීම් වන විදේශීය සෘජු ආයෝජන විශාල ප්‍රමාණයක් ආකර්ෂණය කර ගැනීම අවශ්‍ය වේ.

5